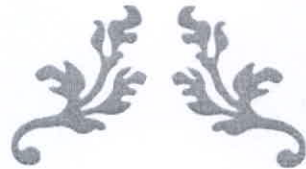

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌درسی رشته

مهندسی کامپیوتر

Computer Engineering

مقطع کارشناسی ارشد ناپيوسته

گرایش

معماری سیستم‌های کامپیوتری

Computer Systems Architecture

گروه فنی و مهندسی

پیشهادی دانشگاه شهید بهشتی

بیت

عنوان گرایش: معماری سیستم های کامپیوتری

نام رشته: مهندسی کامپیوتر

دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته

گروه تحصیلی: فنی و مهندسی

نوع مصوبه: بازنگری

زیرگروه تحصیلی: مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات

تاریخ تصویب: ۱۴۰۲/۰۷/۱۶

پیشنهادی: دانشگاه شهید بهشتی

برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته مهندسی کامپیوتر گرایش معماری سیستم های کامپیوتری، در جلسه شماره ۱۷۴ تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۱۶ کمیسیون برنامه ریزی درسی، محتوا و سرفصل رشته های تحصیلی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب این برنامه درسی در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی پذیرفته می شوند، قابل اجرا است.

ماده دو- این برنامه درسی، براساس برنامه درسی رشته مهندسی کامپیوتر گرایش معماری سیستم های کامپیوتری، مصوب جلسه ۱۶۴ تاریخ ۱۴۰۰/۱۲/۰۸ کمیسیون برنامه ریزی آموزشی شده است.

ماده سه- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می شود.

ماده چهار- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر قاسم عموعابدینی
معاون آموزشی و رئیس کمیسیون

دکتر رضا نقی زاده
مدیر کل دفتر برنامه ریزی آموزش عالی
و دبیر کمیسیون

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای کسرس و برنامه ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

مهندسی کامپیوتر

COMPUTER ENGINEERING

مقطع کارشناسی ارشد

مشتمل بر گرایش‌های:

معماری سیستم‌های کامپیوتری | Computer Systems Architecture

تهیه کنندگان:

عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی

دکتر مقصود عباسپور

عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی

دکتر فرشاد صفایی

عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی

دکتر علی جهانیان

عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی

دکتر حمیدرضا مهدیانی

عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی

دکتر سید حسین عطارزاده نیاکی

عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی

دکتر دارا رحمتی

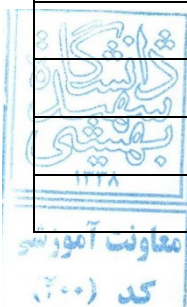
عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی

دکتر راضیه سالاری فرد

جدول تغییرات

در برنامه بازنگری شده	در برنامه قبلی	ردیف
آزمون و آزمون‌پذیری سیستم‌های دیجیتال	آزمون و آزمون‌پذیری	۱.
حساب کامپیوتری	حساب کامپیوتری، حساب کامپیوتری پیشرفته	۲.
(جزئی از سامانه‌های حسگر هوشمند)	شبکه‌های بی‌سیم سیار	۳.
پردازش موازی	پردازش موازی، معماری سیستم‌های موازی	۴.
امنیت شبکه‌های کامپیوتری	امنیت شبکه پیشرفته	۵.
امنیت و اعتماد سخت‌افزاری	امنیت سخت‌افزار و طراحی امن	۶.
مدل‌سازی و ارزیابی سیستم‌های کامپیوتری	ارزیابی کارایی سیستم‌های کامپیوتری	۷.
شبکه‌های پیچیده پویا	-	۸.
-	طراحی سیستم‌های کم مصرف	۹.
(جزئی از درس سیستم‌های تراشه)	سنتر سیستم‌های دیجیتال	۱۰.
-	جنبه‌های محاسباتی مدارهای مجتمع پرتراکم	۱۱.
-	معماری پردازنده‌های شبکه	۱۲.
-	سیستم‌های قابل باز پیکر بندی	۱۳.
-	سیستم‌های توزیع شده و رایانش ابری	۱۴.
-	سیستم‌های کامپیوتری امن	۱۵.
-	طراحی با زبان‌های توصیف سخت افزار	۱۶.
-	فرآیندهای تصادفی	۱۷.
-	طراحی مدارهای مجتمع دیجیتال پرسرعت	۱۸.
-	طراحی مدارهای آسنکرون	۱۹.
-	ریاضیات پیشرفته کامپیوتر	۲۰.
-	پردازش تصویر	۲۱.
		۲۲.
		۲۳.
		۲۴.
		۲۵.
		۲۶.
		۲۷.
		۲۸.
		۲۹.
		۳۰.

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

گرایش معماری سیستم های کامپیوتری (Computer Systems Architecture) مقطع کارشناسی ارشد رشته مهندسی کامپیوتر (Computer Engineering) به یکی از حوزه های مهم و پر کاربرد این حیطه یعنی بررسی و طراحی سیستم های سخت افزاری-نرم افزاری می پردازد. در دوره تحصیلی کارشناسی ارشد، برنامه درسی گرایش معماری سیستم های کامپیوتری برای آشنایی دانشجویان با اصول و تکنیک های ارتقاء و بهینه سازی عملکرد سیستم های کامپیوتری طراحی شده است. در این برنامه درسی، به بررسی مبانی نظری و مفاهیم عملی معماری کامپیوتر، ساختار و سازمان سیستم های کامپیوتری، ارتباط آن ها با سطوح مختلف نرم افزار و سخت افزار، بهینه سازی و بهبود عملکرد سیستم ها، معماری های موازی و توزیع شده، امنیت سیستم های کامپیوتری، شبکه های کامپیوتری و مسائل مرتبط با طراحی و پیاده سازی آن ها پرداخته می شود.

در این برنامه درسی، دانشجویان از طریق درس های تئوری و کاربردی، پروژه ها، کارگاه ها و آزمایشگاه های عملی، فرصتی برای تسلط بر اصول و مفاهیم معماری کامپیوتر را خواهند داشت. همچنین، توانایی های تحلیل، طراحی، و ارزیابی سیستم های کامپیوتری پیچیده را کسب خواهند کرد. با مشاوره اساتید برجسته و استفاده از تجربیات عملی، این برنامه درسی به صورت جامع و تخصصی، دانشجویان را برای حضور در صنعت و تحقیقات پیشرفته در حوزه معماری کامپیوتر آماده می کند.

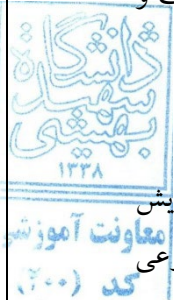
ب) مشخصات کلی، تعریف و اهداف

رشته مهندسی کامپیوتر با گرایش معماری سیستم های کامپیوتری، در حوزه ای حیاتی از دانش و فناوری قرار دارد که به بررسی و طراحی سیستم های کامپیوتری می پردازد. در این رشته، دانشجویان با مفاهیم و اصول اساسی معماری کامپیوتر آشنا می شوند و توانایی طراحی و بهینه سازی سیستم های کامپیوتری را کسب می کنند. گرایش معماری سیستم های کامپیوتری رشته مهندسی کامپیوتر امکان متمرکز شدن در حیطه های تخصصی تری را فراهم می کند که از جمله آن ها معماری سخت افزار، فناوری های نوظهور، شبکه های کامپیوتری و سیستم های توزیع شده و سیستم های نهفته است.

مطالعه در این رشته، شامل تحلیل و طراحی سیستم های سخت افزاری و نرم افزاری سطح پایین، شبکه های کامپیوتری، معماری های موازی و توزیع شده و نیز سیستم های نهفته و سایبرفیزیکی است. هدف اصلی ایجاد این رشته، آماده سازی نیروهای متخصص در حوزه معماری کامپیوتر است. این رشته تلاش می کند تا دانشجویان را به صورت عمیق با مفاهیم و فناوری های معماری کامپیوتر آشنا کند و آن ها را به طور یکپارچه و جامع در ارتباط با سیستم های کامپیوتری توانمند سازد. همچنین، اهداف این رشته شامل توسعه تفکر تحلیلی و مهارت های عملی در طراحی سیستم های کامپیوتری، بهبود عملکرد سیستم ها و بهینه سازی منابع است. با اتکا به این اهداف، دانشجویان می توانند به عنوان متخصصانی توانمند در صنعت و تحقیقات در حوزه معماری کامپیوتر به فعالیت بپردازند.

پ) ضرورت و اهمیت

رشته مهندسی کامپیوتر با گرایش معماری سیستم های کامپیوتری، به دلیل پیشرفت روزافزون فناوری و نیاز رو به افزایش به سیستم های کامپیوتری قدرتمند و بهینه، اهمیت و ضرورت بیشتری پیدا کرده است. نیازمندی ها بسیار پیچیده و متنوعی

کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر گرایش معماری سیستم های کامپیوتری / ۵

برای معماری یک سیستم کامپیوتری وجود دارد که نیاز به تخصص و توانمندی های خاص دانشجویان در این حوزه را برجسته می سازد.

تدوین و بازنگری برنامه درسی گرایش معماری سیستم های کامپیوتری نیز بر اساس نیازها و تحولات روزمره در حوزه معماری کامپیوتر، ضرورت و اهمیت دارد. با توجه به تغییرات فناوری و رشد سریع صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات، برنامه درسی با پیشرفت های جدید همگام شده و به دانشجویان این امکان را می دهد تا با آخرین اصول و مفاهیم معماری کامپیوتر آشنا شوند. با پیشرفت تکنولوژی و استفاده روزافزون از سیستم های کامپیوتری، آموزش در این حوزه نیز ارتقا یافته و تغییر کرده است. در همین راستا، با تدوین و بازنگری این برنامه درسی، از آخرین مطالب و تکنولوژی های روز دنیا استفاده شده و دانشجویان را با آنها آشنا می سازد.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

جدول (۱) - توزیع واحدها

تعداد واحد	نوع دروس
۰	دروس عمومی
۰	دروس پایه
۵	دروس تخصصی - الزامی
۶	دروس تخصصی - انتخابی
۱۵	دروس اختیاری
۶	رساله / پایان نامه
۳۲	جمع

ث) مهارت، توانمندی و شایستگی دانش آموختگان

مهارت ها، شایستگی ها و توانمندی های ویژه	دروس مرتبط
آشنایی با شیوه های نوین طراحی مدارهای مجتمع دیجیتال	طراحی سیستم های مجتمع پرتراکم پیشرفته الگوریتم های طراحی خودکار مدارهای مجتمع پرتراکم طراحی مدار با فناوری نانو محاسبات کوانتومی حساب کامپیوتری
آشنایی با معماری سامانه های پردازشی دیجیتال، طراحی و تحلیل آنها	معماری کامپیوتر پیشرفته پردازش موازی معماری سامانه های ذخیره سازی داده سیستم های روی تراشه شتاب دهنده های سخت افزاری معماری پردازنده های اختصاصی سیگنال دیجیتال آزمون و آزمون پذیری سیستم های دیجیتال

کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر گرایش معماری سیستم های کامپیوتری / ۶

آشنایی با مفاهیم امنیت سخت افزار و طراحی امن	امنیت و اعتماد سخت افزاری مهندسی رمزنگاری
آشنایی با مفاهیم و تکنیک های طراحی و ارزیابی سطح سیستم سیستم های دیجیتال	طراحی و ارزیابی سیستم های بی درنگ نهفته سیستم های روی تراشه مدل سازی و ارزیابی سیستم های کامپیوتری
آشنایی با روش های بهبود و ارزیابی کیفیت و قابلیت اطمینان سیستم های دیجیتال	آزمون و آزمون پذیری سیستم های دیجیتال طراحی سیستم های تحمل پذیر اشکال طراحی و ارزیابی سیستم های بی درنگ نهفته تصدیق صحت سخت افزار
آشنایی با تکنیک ها و ابزارهای کاربردی حل مسائل طراحی سیستم های دیجیتال	حسابگرهای زیستی پردازش سیگنال های رقمی یادگیری ماشین مقدماتی
مهارت ها، شایستگی ها و توانمندی های عمومی	دروس مرتبط
آشنایی با شیوه پژوهش و گزارش دهی علمی	سمینار

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

انتظار می رود دانشجویان پایه مناسبی در حوزه مفاهیم محاسبات کامپیوتری و الگوریتم ها، مدارهای منطقی، معماری کامپیوتر، شبکه های کامپیوتری و ریاضیات پایه مهندسی داشته باشند. دانشجویان کارشناسی مهندسی کامپیوتر یا دیگر رشته های تعیین شده توسط سازمان سنجش مطابق قوانین وزارت علوم مجاز به ورود به این گرایش هستند.

دروس جبرانی پیشنهادی حداکثر دو مورد از بین دروس زیر است:

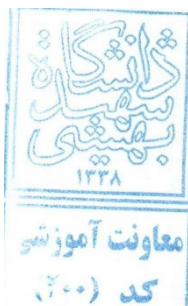
- معماری کامپیوتر
- شبکه های کامپیوتری
- مدارهای منطقی
- سیستم های عامل
- طراحی کامپیوتری سیستم های دیجیتال
- مدارهای مجتمع دیجیتال

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول (۳) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی-الزامی گرایش معماری سیستم های کامپیوتری

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱.	معماری کامپیوتر پیشرفته	۳	✓			۴۸			
۲.	سمینار	۲	✓			۳۲			

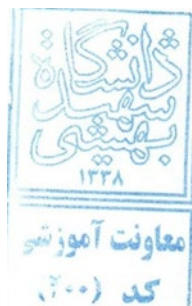
توجه: اخذ همه دروس تخصصی-الزامی جدول (۳) اجباری است.

جدول (۴) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی-انتخابی گرایش معماری سیستم های کامپیوتری

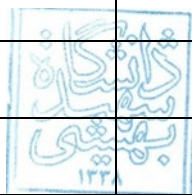
ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱.	شبکه های کامپیوتری پیشرفته	۳	✓			۴۸			
۲.	طراحی مدارهای مجتمع پرتراکم پیشرفته	۳	✓			۴۸			
۳.	طراحی سیستم های تحمل پذیر اشکال	۳	✓			۴۸			
۴.	آزمون و آزمون پذیری سیستم های دیجیتال	۳	✓			۴۸			
۵.	طراحی و ارزیابی سیستم های بی درنگ نهفته	۳	✓			۴۸			
۶.	پردازش موازی	۳	✓			۴۸			

توجه: اخذ حداقل شش واحد از دروس تخصصی-انتخابی جدول (۴) اجباری است و تعیین کننده تمرکز پژوهشی دانشجوی است. اخذ واحدهای بیشتر از دروس تخصصی-انتخابی به جای واحدهای اختیاری جدول (۵) مجاز است.

جدول (۵) - عنوان و مشخصات کلی دروس اختیاری گرایش معماری سیستم های کامپیوتری

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱.	الگوریتم های طراحی مدارهای مجتمع پرتراکم	۳	✓			۴۸			
۲.	طراحی مدار با فناوری نانو	۳	✓			۴۸			
۳.	حساب کامپیوتری	۳	✓			۴۸			
۴.	سامانه های حسگر هوشمند	۳	✓			۴۸			
۵.	معماری سامانه های ذخیره سازی داده	۳	✓			۴۸			
۶.	شبکه های میان ارتباطی	۳	✓			۴۸			
۷.	سیستم های روی تراشه	۳	✓			۴۸			
۸.	تصدیق صحت سخت افزار	۳	✓			۴۸			
۹.	محاسبات کوانتومی	۳	✓			۴۸			
۱۰.	حسابگرهای زیستی	۳	✓			۴۸			
۱۱.	امنیت شبکه های کامپیوتری	۳	✓			۴۸			
۱۲.	امنیت و اعتماد سخت افزاری	۳	✓			۴۸			

معاونت آموزشی
کد (۰۰۰)

کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر گرایش معماری سیستم های کامپیوتری / ۱۱

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱۳.	مدل سازی و ارزیابی سیستم های کامپیوتری	۳	✓			۴۸			
۱۴.	پردازش سیگنال های رقمی	۳	✓			۴۸			
۱۵.	شبکه های پیچیده پویا	۳	✓			۴۸			
۱۶.	مهندسی رمزنگاری	۳	✓			۴۸			
۱۷.	سیستم های عامل پیشرفته	۳	✓			۴۸			
۱۸.	شتاب دهنده های سخت افزاری	۳	✓			۴۸			
۱۹.	معماری پردازنده های اختصاصی سیگنال دیجیتال	۳	✓			۴۸			
۲۰.	یادگیری ماشین مقدماتی	۳	✓			۴۸			
۲۱.	یک درس از گرایش دیگر (با تایید گروه)	۳	✓			۴۸			

معاونت آموزشی
کد (۰۰۰)

فصل سوم
ویژگی‌های دروس

عنوان درس به فارسی:		معماری کامپیوتر پیشرفته	
عنوان درس به انگلیسی:		Advanced Computer Architecture	
نوع درس و واحد			
نظری ☒	پایه ☐		دروس پیش نیاز:
عملی ☐	تخصصی ☒		دروس هم نیاز:
نظری-عملی ☐	اختیاری ☐	۳	تعداد واحد:
	رساله / پایان نامه ☐	۴۸	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- آشنایی با ساختارها و تکنیک های پیشرفته طراحی معماری سیستم های کامپیوتری با توجه به روند پیشرفت فناوری های ساخت

اهداف ویژه:

- آشنایی با راهکارهای بهبود کارایی و اصول طراحی پردازنده های پرسرعت با تکیه بر معماری پردازنده ها و سیستم حافظه
- درک سطوح مختلف موازی سازی در پردازش و تأثیر آن در طراحی معماری پردازنده

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- مقدمات و مفاهیم اولیه: معماری کامپیوتر و ریزمعماری، معیارهای کمی ارزیابی، روندهای فناوری و تأثیر آنها، موازی سازی
- طراحی سیستم های حافظه سریع: معیارهای ارزیابی کارایی، فناوری های حافظه، تکنیک های پایه و پیشرفته بهینه سازی حافظه نهان
- موازی سازی در سطح دستورالعمل: مرور خط لوله RISC و مخاطرات آن، روش های ایستا و پویای زمان بندی دستورالعمل ها، پیش بینی کننده های انشعاب ایستا و پویا، معماری اجرای گمانه ای، معماری های multiple-issue و زمان بندی ایستا و پویا
- موازی سازی در سطح داده: پردازنده های برداری، دستورالعمل های SIMD، معماری پردازنده های گرافیکی و مدل برنامه نویسی آنها
- موازی سازی در سطح ریسمان: معماری های متمرکز با حافظه مشترک، معماری های توزیع شده با حافظه مشترک، سازگاری (coherence) در معماری های با حافظه مشترک، مدل ها، روش ها و دستورالعمل های همگام سازی
- موازی سازی در سطح درخواست: معماری، مدل برنامه نویسی و معیارهای ارزیابی کامپیوترهای در مقیاس انبار (warehouse-scale)
- معماری های خاص-دامنه: نمونه پردازنده های هوش مصنوعی (TPU)، نمونه پردازنده های گرافیکی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

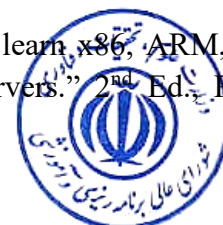
فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۳۰ درصد
پروژه پایانی	۱۰ درصد
آزمون میان نیم سال	۲۵ درصد
آزمون پایان نیم سال	۳۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

نرم افزارهای شبیه ساز معماری کامپیوتر نظیر GEM5

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- J. L. Hennessy, D. A. Patterson. Computer architecture: a quantitative approach". 6th Edition, Elsevier, 2017
- S. G. Shiva, "Advanced Computer Architectures", CRC Press, 2006
- J. Ledin, and D. Farley. "Modern computer architecture and organization: learn x86, ARM, and RISC-V architectures and the design of smartphones, PCs, and cloud servers." 2nd Ed. Packt Publishing Ltd, 2022.

عنوان درس به فارسی:		سمینار	
عنوان درس به انگلیسی:		Seminar	
دروس پیش نیاز:	-	نظری ☒	پایه ☐
دروس هم نیاز:	-	عملی ☐	تخصصی ☒
تعداد واحد:	۲	نظری-عملی ☐	اختیاری ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐	

هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با روش تحقیق

اهداف ویژه:

۱. شناسایی منابع معتبر و تمیز آنها از منابع غیر معتبر
۲. روش خواندن مقاله، روش های مرور کارهای پیشین و ارجاع دهی
۳. آشنایی با مصادیق تقلب علمی
۴. روش ارائه مطالعات و کارهای علمی به صورت شفاهی و مکتوب
۵. آشنایی با ساختار پایان نامه، مقاله و پوستر.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. معرفی درخت دانش مهندسی کامپیوتر
۲. انتخاب موضوع برای تحقیق
۳. روش تحقیق
۴. روش نوشتن پروپوزال
۵. ارجاع دهی
۶. ویژگی های ارائه خوب
۷. روش نگارش پایان نامه و مقاله
۸. پوستر و روش ارائه آن

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: (۱) ارائه تمرین مستمر در طول ترم (۲) همراهی یک استاد راهنما (غیر از استاد

درس سمینار) برای کنترل و راهنمایی محتوایی در حوزه پژوهشی مورد نظر دانشجو

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

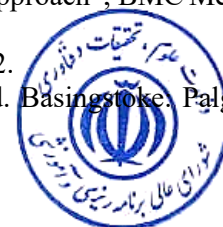
آزمون میان ترم: - آزمون پایان ترم: - تمرین های مستمر: ۲۵ درصد، پروژه پایانی درس سمینار: ۷۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

[1] رضا صفا بخش، پژوهش و ارائه در مهندسی، انتشارات دانشگاه صنعتی امیرکبیر، ۱۳۹۸.

1. M. Mousavi, "Research Methodology for Computer Science and Engineering: Part I - How to Become a Researcher", Part II - How to Write Reports", University of Tehran, 2010.
2. M. Bell, A. Fry, "Citing and Referencing", LSE library service, 2017.
3. Z. Munn, M. Peters, C. Stern, C. Tufanaru, A. McArthur & E. Aromataris, "Systematic review or scoping review Guidance for authors when choosing between a systematic or scoping review approach", BMC Medical Research Methodology, vol. 18. 2018
4. M. Ernst, "How to write a technical paper or a research paper", washington.edu, 2022.
5. J. Edmen and L. Becker, "Writing for Engineers (Macmillan Study Skills)", 4th ed. Basingstoke. Palgrave Macmillan, 2017.

عنوان درس به فارسی: شبکه های کامپیوتری پیشرفته		عنوان درس به انگلیسی: Advanced Computer Networks	
نوع درس و واحد	پایه ☐ نظری ☒	تخصصی ☒ عملی ☐	دروس پیش نیاز:
	اختیاری ☐ رساله / پایان نامه ☐	اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	دروس هم نیاز:
			تعداد واحد: ۳
			تعداد ساعت: ۴۸

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- کسب دانش نظری و عملی برای طراحی شبکه های سازمانی و مراکز داده و شبکه های گسترده
- شناخت و استفاده از سرویس های پیشرفته قابل ارائه در هسته شبکه و کاربرد آنها و پروتکل های صفحه داده و کنترل مربوطه آنها و توانایی طراحی سرویس ها و پروتکل های مشابه
- آشنایی با معماری مسیریاب ها به عنوان عنصر اصلی هسته شبکه
- شنایی با شبکه های آینده

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با رمز شبکه های گسترده بخصوص شبکه اینترنت و شبکه های مراکز داده آشنایی با امضا های کور
۲. معرفی چگونگی اتصال گره ها به شبکه و چگونگی استفاده از منابع شبکه بین گره ها و کاربردهای روی آنها
۳. معرفی الگوریتم های مسیریابی تک بخشی و چند بخشی، سیگنالینگ، روش های جستجوی در جداول مسیریابی، مدیریت صف ها، فهرست بندی بسته ها
۴. بررسی چگونگی کار کردن انواع کاربردها و معماری کاربردهای توزیع شده

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مرور مفاهیم اولیه شبکه های کامپیوتری: لایه بندی شبکه های کامپیوتری، معماری سرویس نام دامنه، سرویس DHCP، مسیریابی های DV و LS، پروتکل CSMA/CD، پروتکل TCP و کنترل تراکم Tahoe و New Reno، وظایف هاست ها در شبکه، پیدا کردن شبکه و اتصال به آن، تبدیل انواع شناسه های هاست به همدیگر، تحلیل کارایی پروتکل های CSMA/CD، تحلیل عملکرد TCP در شبکه های با عرض باند زیاد و تاخیر زیاد، پروتکل های کنترل تراکم BIC و Cubic و BBR، پروتکل کنترل تراکم DCTCP برای مراکز داده، وظایف صفحه کنترل در هسته شبکه، مسیریابی درون دامنه ای و برون دامنه ای (BGP)، مسیریابی چندبخشی و anycast، مدیریت حالت در پروتکل های شبکه، پروتکل سیگنالینگ RSVP
۲. وظایف صفحه داده در هسته شبکه: ساختار مسیریاب ها، روش های lookup کردن آدرس مقصد در جدول مسیریابی، روش های کلاس بندی بسته ها بر اساس چندین فیلد، مدیریت صف و فهرست بندی بسته ها، کنترل دسترسی، شکل دهی ترافیک، پایش شبکه، شبکه های نرم افزار محور، تاریخچه، معماری لایه کنترل، پروتکل Openflow، چند مثال کاربردی نمونه
۳. شبکه های نرم افزار محور: تاریخچه، معماری لایه کنترل، پروتکل Openflow، چند مثال کاربردی نمونه
۴. برنامه های کاربردی نظیر به نظیر: مفهوم نظری ارتباطات غیر مستقیم و شبکه های روئین، جداول در هم ساز توزیع شده، معماری شبکه های نظیر به نظیر ساختارمند، معماری شبکه های نظیر به نظیر غیر ساختارمند.
۵. شبکه های محتوی محور
۶. مباحث نو در شبکه های پیشرفته: روندهای نو در شبکه سازی، شبکه های رادیو شناختی، شبکه های ICN, NDN, DTN

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

۲۰ درصد

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال

آزمون پایان نیم سال	۳۰ درصد
آزمون میان ترم	۳۰ درصد
پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

مقاله ها و یک شبیه ساز شبکه مانند ns2 یا ns3

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

Books:

6. R. Sharma, M. Singh and K. G. Melese, "Advanced Computer Network: Networking", LAP LAMBERT Academic Publishing, 2020.
7. J. Singh, C. Mahapatra, A. Swaroop, "Advanced Computer Networks", Bhavya Books, 2017.

Papers

1. D. Wishek, C. Raiciu, A. Greenhalgh, Mark Handley, "Design, implementation and evaluation of congestion control for multipath TCP", Proceedings of the 8th USENIX conference on Networked systems design and implementation, March 30-April 01, 2011, Boston, MA.
2. N Cardwell, Y Cheng, CS Gunn, SH Yeganeh, V Jacobson, "BBR: Congestion-based congestion control: Measuring bottleneck bandwidth and round-trip propagation time", ACM Queue, Vol 14. No. 5, 2016, pp 20-53 .
3. M. Alizadeh, A. Greenberg, D. Maltz, J. Padhye, P. Patel, B. Prabhakar, S. Sengupta, M. Sridharan, "Data center TCP (DCTCP)", Proc. SIGCOMM, pp. 63-74, 2010.
4. N. Feamster, J. Rexford, E. Zegura, "The Road to SDN", ACM Queue, 2013
5. N. McKeown, T. Anderson, H. Balakrishnan, G. earulkar, L. Peterson, J. Rexford, S. Shenker, J. Turner , "OpenFlow: Enabling Innovation in Campus Networks," , ACM Computer Communication Review, 2008.

عنوان درس به فارسی:		طراحی مدارهای مجتمع پرتراکم پیشرفته	
عنوان درس به انگلیسی:		Advanced VLSI Circuit Design	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒			دروس پیش نیاز:
تخصصی ☒ عملی ☐			دروس هم نیاز:
اختیاری ☐ نظری-عملی ☐		۳	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۴۸	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- آشنایی با روش های طراحی، تحلیل و آزمایش سیستم های VLSI با تمرکز بر کنترل پیچیدگی سیستم های بزرگ

اهداف ویژه:

۱. مدیریت طراحی سیستم های بزرگ
۲. تحلیل مشخصات سیستم مثل توان، تأخیر، تغییرپذیری پارامترهای ساخت
۳. محدودیت های فناوری های امروزی VLSI

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مقدمات: جهت تحول تاریخی فناوری و مسیر آینده، روند طراحی، طراحی چینش مدار، روند ساخت، مراحل تست.
۲. مرور ترانزیستورهای MOS: تابع مشخصه در شرایط مختلف، مدل سازی و شبیه سازی و نواحی کاری ترانزیستورها.
۳. مرور طراحی چینش و مراحل ساخت ترانزیستور: طراحی چینش و قواعد ساخت، سبک های طراحی چینش، ابزارهای طراحی خودکار تولید چینش، پروسه ساخت مدارهای مجتمع، اقتصاد طراحی و ساخت تراشه.
۴. معرفی ترانزیستورهای FinFet: ساختار، مدل و مشخصات در فناوری های نانومتری، طراحی لی اوت و جزییات ساخت
۵. معرفی ادوات ممریستوری: معرفی ساختار، مدل و مشخصات ادوات ممریستوری
۶. تحلیل و بهینه سازی تأخیر: مدل تأخیر خطی و RC، تلاش منطقی، مدل های تحلیل زمانی ایستا، بهینه سازی تأخیر مدار مجتمع، تغییرپذیری پارامترهای فرآیند ساخت، تحلیل زمانی ایستای آماری، تحلیل گوشه های فرآیند، طراحی بافر.
۷. تحلیل و بهبود توان مصرفی: توان ایستا، پویا و نشتی، بهبود انرژی-تأخیر، معماری های کم مصرف، طراحی زیرآستانه، روش های بسیار کم مصرف.
۸. اتصالات: مدل سازی، نویز هم شنوایی، طراحی با اتصالات، مهندسی اتصالات و اتصالات مدرن (اتصالات RF، نوری، کربنی و نانو وایرها).
۹. طراحی زیر سیستم های VLSI: مدارهای حسابی، شمارنده ها، کدکننده ها، مبدل های سطح ولتاژ، تولید ولتاژ مرجع، تنظیم کننده ولتاژ و فرکانس
۱۰. اجزای آرایه ای سیستم مجتمع: حافظه ها، واحدهای برنامه پذیر و ورودی-خروجی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

- ابزارهای طراحی چینش (Synopsys – Cadence) و ابزار شبیه سازی سطح ترانزیستور (Spice)

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. N. Weste and D. Harris, "CMOS VLSI Design, a Circuit and System Perspective", 5th Edition, Pearson, 2023.
2. J.M. Rabaey, A. Chandrakasan, and B. Nikolic, "Digital Integrated Circuits", 2nd Edition, 1999.
3. Uyemura, "CMOS logic circuit design", John Wiley, 2002.
4. S-M. Kang and Y. Leblebici, "CMOS digital integrated circuits", 2003.
5. M. S. Smith, "Application-Specific Integrated Circuits". Reading, Massachusetts: Addison-Wesley, 1997.

عنوان درس به فارسی:		طراحی سیستم های تحمل پذیر اشکال	
عنوان درس به انگلیسی:		Fault-Tolerant Systems Design	
دروس پیش نیاز:	پایه ☐ نظری ☒	نوع درس و واحد	
دروس هم نیاز:	تخصصی ☒ عملی ☐		
تعداد واحد:	۳	اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۴۸	رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- طراحی سیستم های کامپیوتری به گونه ای که اشکال هایی را که در حین کار آنها رخ می دهد تحمل کرده و سرویس مورد انتظار را ارائه نمایند

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با مفاهیم اتکا پذیری و تحمل پذیری اشکال در سیستم های کامپیوتری و تعریف دقیق آنها
۲. معرفی شیوه های افزایش قابلیت اطمینان، اتکا پذیری و تحمل پذیری اشکال و روش های ارزیابی تحلیلی آنها

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مقدمه ای بر تحمل پذیری اشکال: دلایل نیاز به تحمل پذیری اشکال، تعریف تحمل پذیری اشکال، تحمل پذیری اشکال و افزونگی
۲. مفاهیم و تعاریف پارامترهای اتکا پذیری: اشکال، خطا و خرابی، قابلیت اطمینان، دسترس پذیری، ایمنی، قابلیت کارایی، امنیت و محرمانگی
۳. روش های طراحی در تحمل پذیری اشکال: انواع افزونگی، افزونگی چندگانه، رای گیری، افزونگی یدکی و ...
۴. ارزیابی قابلیت اطمینان و سنجش قابلیت اتکاء
۵. روش تحلیل قابلیت اطمینان: نمودار RBD، گراف قابلیت اطمینان و تحلیل درخت اشکال
۶. فرایندهای مارکوف: زنجیره و فرآیند مارکوف، ارزیابی قابلیت اطمینان، دسترس پذیری و ... با فرایند مارکوف، مدل سازی m of n
۷. افزونگی اطلاعات: کد، رمز بندی، نرخ اطلاعات و رمز گشایی، فاصله همینگ، فاصله کد، کدهای توازن، کدهای خطی، کدهای چرخشی
۸. افزونگی زمان: اشکالات گذرا، اشکالات پایدار، منطق تناوبی، محاسبه مجدد با استفاده از عملوندهای تغییر یافته

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۵ درصد
آزمون میان نیم سال	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۳۵ درصد
پروژه	۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

نرم افزارهای اختصاصی و زبان ها عمومی برنامه نویسی نظیر

نرم افزارهای اختصاصی نظیر SHARPE و زبان ها عمومی برنامه نویسی نظیر MATLAB

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. E. Dubrova, "Fault Tolerant Design: An Introduction", Springer, 2013.
2. I. Koren and C. Mani Krishna, "Fault Tolerant Systems", Morgan Kaufmann, 2020.
3. B. W. Johnson, "Design and analysis of Fault-Tolerant Digital Systems", Addison-Wesley, 1988.
4. D. K. Pradhan, "Fault-Tolerant Computer System Design", Prentice-Hall, 1996.
5. K. S. Trivedi, "Probability and Statistics with Reliability, Queuing and Computer Science Application", John Wiley & Sons, 2008.

عنوان درس به فارسی:		آزمون و آزمون پذیری سیستم های دیجیتال	
عنوان درس به انگلیسی:		Digital System Test and Testability	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒			دروس پیش نیاز:
تخصصی ☒ عملی ☐			دروس هم نیاز:
اختیاری ☐ نظری-عملی ☐		۳	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۴۸	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

- آشنایی با مفاهیم و روش های آزمون مدارهای دیجیتال و همچنین معیارهای آزمون پذیری این مدارها
- آشنایی با روش های طراحی مدار برای آزمون پذیری

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با تعاریف و مدل ها و شبیه سازی اشکال در مدارهای دیجیتال، معیارهای آزمون پذیری، تولید بردارهای آزمون، ارتقای آزمون پذیری
۲. آشنایی با روش های استاندارد طراحی برای آزمون پذیری، روش های آزمون پذیری توکار، اسکن و پویس مرزی و غیره

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مقدمه ای بر آزمون مدارهای دیجیتال
۲. مفاهیم پایه و تعاریف آزمون مدارهای دیجیتال
۳. استفاده از زبان های سخت افزاری برای طراحی مدارهای دیجیتال و آزمون آن
۴. روش های مدل سازی اشکال و خرابی مدارهای دیجیتال در سطوح مختلف مداری
۵. روش های شبیه سازی مدار با وجود اشکال شامل روش های سری، موازی، همروند و استنتاجی و کاربردهای آن
۶. روش ها و الگوریتم های تولید بردار آزمون تصادفی
۷. روش ها و الگوریتم های تولید بردار آزمون قطعی
۸. روش اسکن برای طراحی مدار آزمون پذیر
۹. استاندارد پویس مرزی IEEE برای آزمون مدارهای دیجیتال
۱۰. روش توکار آزمون مدارهای دیجیتال و تولید کننده اعداد شبه تصادفی بردار آزمون و فشرده ساز خروجی مدارها
۱۱. فشرده سازی بردارهای آزمون
۱۲. روش های آزمون برای تراشه های حافظه

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های و تمرینات در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون میان نیم سال	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۳۵ درصد
پروژه ی پایانی	۱۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

نرم افزارهای شبیه سازی مدارات دیجیتال مانند Modelsim و سنتز مدارات دیجیتال مانند Xilinx ISE و Vivado
نرم افزارهای اختصاصی آزمون مدارهای دیجیتال مانند HOPE و غیره

1. Z. Navabi, "Digital System Test and Testable Design Using HDL Models and Architectures," Springer US, 2011.
2. Bushnell and Agrawal, "Essentials of Electronic Testing: Digital, Analog, and Mixed-Signal," Kluwer Academic Publishers, Boston, 2002.
3. S. Roy, S. K. Millican, and V. D. Agrawal. "Special session-machine learning in test: A survey of analog, digital, memory, and RF integrated circuits." In *2021 IEEE 39th VLSI Test Symposium (VTS)*, pp. 1-14. IEEE, 2021.
4. M. Abramovici, "Digital-Systems-Testing-Testable-Design," Computer Science Press, 1994.
5. I. Koren and C. Mani Krishna, "Fault Tolerant Systems", Morgan Kaufmann, 2020.
- 6.

عنوان درس به فارسی: طراحی و ارزیابی سیستم های بی درنگ نهفته		عنوان درس به انگلیسی: Design and Analysis of Realtime and Embedded Systems	
نوع درس و واحد			
نظری ☒ پایه ☐			دروس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی ☒			دروس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ اختیاری ☐		۳	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۴۸	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- آشنایی با مفاهیم طراحی و ارزیابی سیستم های نهفته و سایر فیزیکی به عنوان سیستم هایی در برگیرنده سه بخش محاسباتی، ارتباطی و فیزیکی

اهداف ویژه:

۱. ارائه بینش رویکرد طراحی مدل-بنیان و مزایای به کارگیری آن در طراحی این سیستم ها
۲. آشنایی با مدل های محاسباتی رسمی مورد استفاده در این حوزه جهت توصیف ویژگی های فراکارکردی نظیر ایمنی، امنیت، بی درنگی و ...
۳. آشنایی با روش های تحلیل و سنتز رسمی سیستم ها بر پایه مدل های فوق

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مقدمات: تعاریف، ویژگی ها و چالش های طراحی سیستم های مورد بحث، طراحی مدل-بنیان، الزامات کارکردی و فراکارکردی
۲. مدل سنکرون، آسنکرون، دینامیک پیوسته، زمان دار و مدل های هیبرید
۳. تحلیل الزامات ایمنی: پایش گره های ایمنی، اثبات استقرایی، اثبات شمارشی (enumerative)، اثبات نمادی (symbolic)
۴. تحلیل الزامات پیشروی: منطق زمانی خطی (LTL)، واری مدل (model checking)، تکرار پذیری، ماشین بوجی (Büchi automaton)
۵. تحلیل الزامات زمانی (timed analysis)، تحلیل نمادی با ماتریس های کران تفاضل (DBM)
۶. تحلیل الزامات پایداری (stability analysis)، پایداری لیاپانوف، پایداری BIBO
۷. زمان بندی و سیستم عامل های بی درنگ: مدل وظایف، زمان بندی وظایف نامتناوب EDD، زمان بندی وظایف متناوب loop, cyclic، زمان بندی با اولویت RM, DM, EDF، کران های زمان بندی L&L و Hyperbolic تحلیل زمان پاسخ دهی، تحلیل درخواست پردازنده، مدیریت منابع مشترک بدون پروتکل و با پروتکل های PCP, PIP, HLP, NPP، زمان بندی وظایف ترکیبی با سرورهای نامتناوب با اولویت ثابت و اولویت پویا

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۳۰ درصد
آزمون میان نیم سال	۲۵ درصد
آزمون پایان نیم سال	۳۵ درصد
پروژه	۱۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

نرم افزارهای Uppaal, OpenModelica, NuSMV, Ansys SCADE و یک سیستم عامل بی درنگ نظیر FreeRTOS

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. R. Alur, "Principles of cyber-physical systems". MIT Press, 2015.
2. G. Buttazzo, "Hard real-time computing systems: predictable scheduling algorithms and applications." Vol. 24. Springer Science & Business Media, 2011.
3. C. Hobbs, "Embedded software development for safety-critical systems", 2nd ed. CRC Press, 2019.

عنوان درس به فارسی:		پردازش موازی	
عنوان درس به انگلیسی:		Parallel Processing	
نوع درس و واحد			
نظری ☒ پایه ☐			دروس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی ☒			دروس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ اختیاری ☐		۳	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۴۸	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- آشنایی با انواع معماری ها و روش های برنامه نویسی متداول در سیستم های موازی

اهداف ویژه:

۱. نحوه موازی سازی الگوریتم های متداول و پر کاربرد در معماری های مختلف
۲. آشنایی با معماری های موازی حافظه مشترک و زیرمدل ها و نحوه توسعه الگوریتم های موازی برای آنها

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مفاهیم پایه
۲. تحلیل پیچیدگی الگوریتم های موازی
۳. مدل های متداول پردازش موازی، حافظه مشترک و حافظه توزیع شده
۴. الگوریتم های عددی و غیر عددی متداول برای موازی سازی: مرتب سازی، جستجو، محاسبات ماتریسی، پردازش تصویر، مسیریابی بسته ها
۵. مدل PRAM و زیرمدل های آن: توسعه الگوریتم های نمونه به شیوه موازی برای مدل PRAM و تحلیل پیچیدگی آنها
۶. معماری موازی Mesh: خصوصیات، مزایا و معایب، توسعه الگوریتم های نمونه به شیوه موازی برای معماری Mesh و تحلیل پیچیدگی آنها
۷. معماری موازی Hypercube: خصوصیات، مزایا، معایب، توسعه الگوریتم های موازی برای معماری Mesh و تحلیل پیچیدگی آنها
۸. الگوریتم های متداول در حوزه های کاربردی نوین هوش مصنوعی و یادگیری ماشین، تفاوت آنها با الگوریتم های عددی و غیر عددی متداول از نظر موازی سازی
۹. معرفی الگوهای برنامه نویسی موازی به شیوه حافظه مشترک (OpenMP)، تبادل پیام (MPI)، و برنامه نویسی پردازنده های گرافیکی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

نرم افزارهای شبیه سازی و سنتز زبان های سخت افزاری، نرم افزارهای برنامه نویسی MPI، OpenMP، Cuda و MPI

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. B. Parhami, "Introduction to Parallel Processing: Algorithms and Architectures", Kluwer Academic Publisher, 2003.
2. A. Grama, A. Gupta, G. Karypis, and V. Kumar, "Introduction to Parallel Computing", 2nd Edition, Addison Wesley, 2003.
3. T. Rauber and G. Runger, "Parallel Programming for Multicore and Cluster Systems", 3rd Edition, Springer, 2013.
4. R. Trobec, B. Slivnik, P. Bulic, B. Robic, "Introduction to Parallel Computing: From Algorithms to Programming on State-of-the-Art Platforms", Springer, 2018.

عنوان درس به فارسی:		الگوریتم های طراحی مدارهای مجتمع پرتراکم	
عنوان درس به انگلیسی:		VLSI Design Automation Algorithms	
نوع درس و واحد			
نظری ■	پایه □		دروس پیش نیاز:
عملی □	تخصصی □		دروس هم نیاز:
نظری-عملی □	اختیاری ■	۳	تعداد واحد:
	رساله / پایان نامه □	۴۸	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- معرفی روش های طراحی الگوریتم ها، ساختارهای داده ای و بهینه سازی ابزارهای طراحی خود کار سطح فیزیکی ASIC و FPGA

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با روش های مختلف بهینه سازی و محدودیتهای ناشی از فناوری های ساخت VLSI
۲. آشنایی با پارامترهای اساسی مؤثر در کارایی سیستم های VLSI
۳. آشنایی با ابزارهای طراحی خود کار مربوط به آنها

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مقدمه: سطوح تجرید و جایگاه طراحی فیزیکی، سبک های طراحی، تمام سفارشی (Full-Custom)، نیمه سفارشی (Semi-Custom)، برنامه پذیر (Programmable)، مرور مفاهیم پایه الگوریتم و تئوری پیچیدگی
۲. ساختمان داده های طراحی مدارهای مجتمع پرتراکم و الگوریتم های پایه: کوتاهترین مسیر، درخت استاینر، درخت پوشای مینیمم، ...
۳. افراز (Partitioning): مفاهیم اصلی، الگوریتم های افراز و مقایسه آنها، افراز سلسه مراتبی
۴. جاسازی (Floorplanning) و طرح ریزی تراشه: مفاهیم اصلی، الگوریتم های جاسازی و مقایسه آنها
۵. جایابی (Placement): مفاهیم اصلی، الگوریتم های جایابی و مقایسه آنها، جایابی مبتنی بر کارایی، جایابی خاص FPGA ها
۶. مسیریابی کلی (Global Routing): مفاهیم اصلی، الگوریتم های مسیریابی کلی و مقایسه آنها، مسیریابی خاص FPGA ها
۷. مسیریابی جزئی (Detailed Routing): مفاهیم اصلی، الگوریتم های مسیریابی جزئی و مقایسه آنها
۸. سنتز فیزیکی: درج بافر، تغییر اندازه گیت.
۹. بستار زمانی: تحلیل زمانی ایستا، روش های آماری، تخمین تأخیر، الگوریتم های طراحی فیزیکی کارایی-مدار، درج بافر، اندازه سلول ها و اتصالات.
۱۰. ملاحظات طراحی الگوریتم ها برای طراحی مدارهای پرسرعت و کم مصرف، ملاحظات طراحی الگوریتم ها برای فناوری های نانومتری
۱۱. تغییر پذیری ساخت و اثر آن در الگوریتم های طراحی/تحلیل مدارهای مجتمع، طراحی برای ساخت (Design for Manufacturability)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

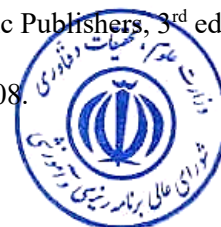
- ابزارهای طراحی چیش (Synopsys - cadence)، ابزار شبیه سازی سطح ترانزیستور (Spice)، ابزار متن باز EduCAD (۲۰۰)

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. A. B. Kahng, J. Lienig, I. L. Markov, J. Hu, "VLSI Physical Design: From Graph Partitioning to Timing Closure", Springer, 2011.
2. N. Sherwani, "Algorithms for VLSI Physical Design Automation", Kluwer Academic Publishers, 3rd edition, 2002.
3. S. K. Lim, "Practical Problems in VLSI Physical Design Automation", Springer, 2008.

معاونت آموزشی

4. G. Huang, J. Hu, Y. He, J. Liu, M. Ma, Z. Shen, J. Wu, et al. "Machine learning for electronic design automation: A survey." *ACM Transactions on Design Automation of Electronic Systems (TODAES)* 26, no. 5 (2021): 1-46.

عنوان درس به فارسی: طراحی مدار با فناوری نانو		عنوان درس به انگلیسی: Nano Technology Circuit Design	
نوع درس و واحد	پایه ☐ نظری ☒	تخصصی ☐ اختیاری ☒	تعداد واحد: ۳
تعداد ساعت:	رساله / پایان نامه ☐	کارگاه ☐ موارد دیگر:	تعداد ساعت: ۴۸

هدف کلی:

- آشنایی با محدودیت های فناوری های رایج VLSI و فناوری های نانومتری جایگزین این صنعت

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با فناوری QCA
۲. آشنایی با فناوری CNT
۳. آشنایی با فناوری نانو وایر

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. **مقدمات:** محدودیت های فناوری MOS، محدودیت های ایجاد شده توسط اتصالات، تغییرپذیری پروسه ساخت مدارهای مجتمع، علل نیاز به فناوری های جایگزین، رویکرد صنعت در استفاده از فناوری های جایگزین.
۲. **فناوری Quantum-dot-Cellular-Automata:** فیزیک QCA، وارونگرها، توابع اکثریت ۳ ورودی و ۵ ورودی، توابع ۲ و ۳ بعدی QCA، توابع Triangular، توابع Non Uniform Rectangular، طراحی ادوات محاسباتی با فناوری QCA
۳. **فناوری نانوتیوب کربنی:** ساختار نانوتیوب کربنی، مدل سازی و مشخصات فیزیکی و الکتریکی، انواع نانوتیوب (Chiral, Zigzag, Armchair)، ترانزیستورهای CNFET، تأثیر ضخامت نانوتیوب بر ولتاژ آستان ترانزیستور CNT، طراحی منطقی با CNFET، منطق چند مقداری با ترانزیستورهای نانوتیوب کربنی، طراحی اتصالات با نانوتیوب های کربنی، ویژگی های بارز اتصال نانوتیوب کربنی
۴. **ترانزیستورهای تک الکترونی (SET):** فیزیک ترانزیستورهای تک الکترونی، Single Electron Box، Periodic Literal شامل انواع cc-load و مکمل، گیت های موازی و سری.
۵. **پردازش مولکولی:** حلقه های بنزی، پردازش مولکولی DNA، مدل محاسباتی DNA، کامپیوترهای DNA.
۶. **دروازه های محاسباتی بر پایه فناوری لیزر:** گیت های Control NOT، Control-Control Not و Multiple-Control Not.
۷. **فناوری های نوین اتصالات روی تراشه:** نانو وایرهای پلیمری و فلزی، اتصالات و نانو وایرهای DNA، لیزر روی تراشه.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۶۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزارهای طراحی و شبیه سازی فناوری های معرفی شده

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. J. E Morris, Krzysztof Iniewski, eds. "Nanoelectronic device applications handbook". CRC Press, 2013.
2. M. Mustafa Hussain, ed. "Advanced Nanoelectronics: Post-Silicon Materials and Devices". John Wiley & Sons, 2019.
3. N. K. Jha, Deming Chen, eds. "Nanoelectronic circuit design". Springer Science & Business Media, 2010.
4. Related Conference and Journal Papers

عنوان درس به فارسی:		حساب کامپیوتری	
عنوان درس به انگلیسی:		Computer Arithmetic	
دروس پیش نیاز:	پایه ☐	نظری ☒	نوع درس و واحد
دروس هم نیاز:	تخصصی ☐	عملی ☐	
تعداد واحد:	۳	اختباری ☒	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۴۸	رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- آشنایی با روش های مختلف نمایش و محاسبات بر روی اعداد مختلف

اهداف ویژه:

- آشنایی با مزایا و معایب پیمانه ها و سیستم های عددی مختلف و روش های خاص با در نظر گرفتن بستر پیاده سازی
- آشنایی با انتخاب شیوه درست انجام محاسبات متناسب با هر کاربرد
- یادگیری نکات مهم و برجسته در پیاده سازی مدارهای کامپیوتری شامل کارایی، توان مصرفی، سرعت، سطح مداری و ...

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- مقدمه ای بر الگوریتم ها و مدارهای حسابی و روش های متعارف و غیر متعارف نمایش اعداد
- عملیات حسابی اعداد ممیز ثابت: روش های نمایش اعداد ممیز ثابت، جمع (انواع جمع کننده های متداول و خصوصیات فیزیکی آن ها، روش های تسریع عملیات جمع، روش های جمع چند عملوندی)، ضرب (انواع ضرب کننده های متداول اعداد علامت دار و بدون علامت و خصوصیات فیزیکی آنها)، تقسیم (روش بازگشتی، روش بدون بازگشت)
- عملیات حسابی اعداد ممیز شناور: روش های نمایش، گرد کردن، عملیات جمع، ضرب و تقسیم
- نظام های عددی متداول: نظام های عددی مانده ای و افزونه ای، تبدیل مستقیم و معکوس، عملیات جمع و ضرب
- سایر توابع محاسباتی: جذر، روش نیوتن رافسن، سری های بازگشتی، CORDIC
- مباحث پیشرفته: حساب دهمی، کاربرد حساب در رمزنگاری، حساب تحمل پذیر اشکال

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۴۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

محیط ها و زبان های برنامه نویسی ++C, MATLAB, HDL

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- I. Koren, "Computer Arithmetic Algorithms", 2nd Edition, A. K. Peters, Natick, MA, 2002.
- B. Parhami, "Computer Arithmetic: Algorithms and Hardware Designs", 2nd edition, Oxford University Press, New York, 2010.
- K. Hwang, "Computer Arithmetic: Principles, Architecture and Design", Wiley, 1979
- J. Cavanagh, "Digital Computer Arithmetic, Design and implementation", McGraw Hill, 1984
- L. Sousa, "Nonconventional computer arithmetic circuits, systems and applications." *IEEE Circuits and Systems Magazine* 21, no. 1 (2021): 6-40.

عنوان درس به فارسی:		سامانه های حسگر هوشمند	
عنوان درس به انگلیسی:		Intelligent Sensor Systems	
دروس پیش نیاز:	پایه ☐	نظری ☒	نوع درس و واحد
دروس هم نیاز:	تخصصی ☐	عملی ☐	
تعداد واحد:	۳	اختباری ☒	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۴۸	رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- یادگیری مفهوم سیستم های هوشمند مانند شهر هوشمند و کاربردهای شبکه های سنسوری در این سیستم ها

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با مبانی سیستم های حسگر هوشمند (حسگرها، ابزار دقیق و تحلیل الگو)
۲. آشنایی با پروتکل های ارتباطی شبکه های حسگر (سیمی و بی سیم)
۳. تجربه یکپارچه توسعه ابزار دقیق، ارتباطات داده ها، جمع آوری داده ها و نرم افزار تحلیل الگو با استفاده از تجهیزات و ابزارهای نرم افزاری مدرن

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مقدمه: آشنایی با معماری، پروتکل ها و یک گره نمونه شبکه های بیسیم سنسوری، سنسورهای میکرو، نانو و MEMS
۲. حسگرها: اصول پایه سنجش و متغیرهای اندازه گیری، مشخصه ها و کارایی حسگرها
۳. ابزار دقیق: مدارهای اندازه گیری مبدل، مدارهای بهبود سیگنال، تبدیل داده ها: ADC, DAC
۴. سیستم های ارتباطی: سیستم های سیمی و بی سیم، پروتکل های ارتباط داده بی سیم، الگوریتم های انرژی-کارآمد
۵. لایه های ارتباطی شبکه های حسگر بی سیم: لایه فیزیکی (تکنولوژیها مانند RF، مروری بر ارتباطات رادیویی، کد بندی کانالها، مدولاسیون، اثرات کانال های بیسیم و استاندارد های لایه فیزیکی)، لایه کنترل دسترسی (چالش های کنترل دسترسی محیط، مکانیزیم CSMA، دسترسی رقابتی به محیط، دسترسی بر اساس رزرو، دسترسی ترکیبی)، لایه کنترل خطا (دسته بندی روش ها، کنترل خطا در شبکه های بیسیم سنسوری، مدل تحلیل بین لایه ای و مقایسه روش های کنترل خطا)، لایه شبکه (چالش های مسیریابی، پروتکل های مسیریابی بر اساس داده و سطح، روش های سلسله مراتبی، مسیریابی های جغرافیایی، و پروتکل های بر اساس کیفیت سرویس)، لایه انتقال (چالش ها، پروتکل های قابلیت اطمینان، پروتکل های جلوگیری از تراکم، انواع پروتکل های لایه انتقال) و لایه کاربرد (کدبندی، روش های پردازش درخواست ها، تجمع داده ها، و مدیریت شبکه)
۶. سیستم های حسگر هوشمند: ساختار، تعاریف و مفاهیم، تکنیک های پردازش و کنترل پیشرفته، حسگرهای هوشمند
۷. پارامترهای موثر در طراحی شبکه های حسگر هوشمند: محدودیت های سخت افزاری، تحمل خرابی، مقیاس پذیری، هزینه های تولید، توپولوژی شبکه، محیط های انتقال، و مصرف توان
۸. تجزیه و تحلیل با شبیه سازی: مطالعه سیستم های ارتباطی، تک هاپ/مولتی هاپ، تجزیه و تحلیل قدرت و پوشش
۹. کاربردهای شبکه های حسگر هوشمند: کاربردهای حفاظت از محیط، نظامی، سلامت، خانه و شهر هوشمند و صنعت

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

حسگرهای نمونه شبکه های حسگر بی سیم، شبیه سازهای شبکه نظیر ns3 و opnet و omnet++

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. I. F. Akyildiz and M. C. Vuran: "Wireless Sensor Networks", John Wiley Publishing Company, ISBN: 978-0470-03601-3, August 2010.
2. Yen Kheng Tan, "Energy Harvesting Autonomous Sensor Systems: Design, Analysis, and Practical Implementation", CRC Press, 2017
3. H. Yamasaki, "Intelligent Sensors", Elsevier 1999
4. R. Frank, "Understanding Smart Sensors", 2nd Ed., Artech, 2000
5. F. Zhao and L. Guibas, "Wireless Sensor Networks: An Information Processing Approach", The Morgan Kaufmann Series in Networking, 2004

عنوان درس به فارسی: معماری سامانه های ذخیره سازی داده		عنوان درس به انگلیسی: Data Storage Systems Architecture	
نوع درس و واحد	پایه ☐ نظری ☒	تعداد واحد:	۳
	تخصصی ☐ عملی ☐	تعداد ساعت:	۴۸
	اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		
	رساله / پایان نامه ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- درکی اصولی از طراحی سامانه های ذخیره سازی و ارزیابی کارآیی آنها

اهداف ویژه:

۱. آشنایی دانشجویان با طراحی و معماری سامانه های ذخیره سازی واقعی و موجود
۲. فراگیری چالش های پیش رو در طراحی سامانه های ذخیره سازی پیشرفته
۳. فراگیری کاربردهای سامانه های ذخیره سازی در عرصه فناوری اطلاعات (IT)
۴. فراگیری معماری دیسک های حالت جامد و کاربردهای آنها

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- ۱- معرفی و لزوم استفاده از سامانه های ذخیره سازی: تاریخچه روش های ذخیره سازی داده ها و اطلاعات، مقایسه روند و مسیر کارآیی دیسک ها و پردازنده ها، بررسی قانون امدال (Amdahl's law) در سامانه های ذخیره ساز داده ها و اطلاعات، معماری روش ذخیره سازی مبتنی بر سرور
- ۲- معماری روش ذخیره سازی مبتنی بر سامانه ذخیره ساز اطلاعات: معماری و پیکربندی ورودی/خروجی در زیرسامانه دیسک، معیارهای کیفی و کمی سامانه های ذخیره سازی اطلاعات، پهنای باند، زمان پاسخ، دسترس پذیری، قابلیت سرویس، قابلیت توسعه پذیری
- ۳- انواع پیکربندی های دیسک در سامانه های ذخیره سازی اطلاعات: RAID1, RAID5, RAID6, RAID10، بررسی کارآیی خواندن و نوشتن و دسترس پذیری
- ۴- طراحی یک سامانه پیشرفته ذخیره ساز اطلاعات: طراحی پسین یا Backend، طراحی پیشین یا Front-End، طراحی سامانه حافظه
- ۵- روند جریان اطلاعات در سامانه های ذخیره ساز اطلاعات: خواندن، نوشتن و کپی اطلاعات
- ۶- بررسی ویژگی های پیشرفته در سامانه های ذخیره ساز اطلاعات: آینه سازی از راه دور Remote Mirroring، کپی های لحظه ای Instant Copies، مهاجرت داده ها Data Migration، نقاب زنی LUN Masking
- ۷- حافظه نهان در سامانه های ذخیره ساز اطلاعات: بررسی ساختار حافظه نهان در سامانه های ذخیره ساز اطلاعات، مقایسه ساختار حافظه نهان در سامانه های ذخیره ساز اطلاعات با ساختار حافظه نهان در ریزپردازنده ها، الگوریتم های حافظه نهان در سامانه های ذخیره ساز اطلاعات
- ۸- بررسی معماری های متداول سامانه های ذخیره ساز اطلاعات: EMC, HP, IBM
- ۹- طراحی و پیاده سازی SAN و NAS: Storage Area Network (SAN)، Network Attached Storage (NAS)
- ۱۰- تکنیک های ورودی/خروجی در سامانه های ذخیره ساز اطلاعات: SAS, SCSI, iSCSI, Fiber Channel
- ۱۱- طراحی و معماری فناوری های نوین مورد استفاده در سامانه های ذخیره ساز اطلاعات
- ۱۲- طراحی و معماری دیسک های نیمه هادی حالت جامد (Solid-State Drives): معماری تراشه های NOR و NAND، فناوری های ذخیره سازی نوین مبتنی بر حافظه های ماندگار، معماری دیسک های نیمه هادی، معماری لایه انتقال دیسک نیمه هادی (Flash Translation Layer)، الگوریتم های Wear Leveling در دیسک های نیمه هادی، روش های افزایش طول عمر دیسک نیمه هادی، روش های زمان بندی ورودی

خروجی دیسک های نیمه هادی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. A. Thomasian, "Storage Systems: Organization, Performance, Coding, Reliability, and Their Data Processing". Academic Press, 2021.
2. R. Micheloni, A. Marelli and K. Eshghi, "Inside Solid State Drives (SSDs)", Springer, 2013.
3. L. Freeman and M. Hope, "Evolution of the Storage Brain: A history of transformative events, with a glimpse into the future of data storage", CreateSpace Independent Publishing Platform, 2010.
4. U. Troppens, R. Erkens, W. Mueller-Friedt, and R. Wolafka, "Storage Networks Explained: Basics and Application of Fibre Channel SAN, NAS, iSCSI InfiniBand and FCOE". 2nd Edition, John Wiley & Sons Inc., 2009.
5. Storage Technologies and Systems, IBM Journal of Research & Development, Special issue, November 2008.
6. R. Barker and P. Massiglia "Storage Area Networks Essentials". John Wiley & Sons Inc., 2002.
7. Jon William Toigo, "The Holy Grail of Data Storage Management". Prentice-Hall, 2000.
8. G. Somasundaram and A. Shrivastava, "Information Storage and Management". Wiley Publishing Inc., EMC Education Services. 2009.
9. Hartmut Wiehr, "Storage Basics-An introduction to the fundamentals of storage technology", Fujitsu Siemens Computers, 2009.

عنوان درس به فارسی:		شبکه های میان ارتباطی	
عنوان درس به انگلیسی:		Interconnection Networks	
نوع درس و واحد			
نظری ☒	پایه ☐		
عملی ☐	تخصصی ☐		
نظری-عملی ☐	اختیاری ☒	۳	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۴۸	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- آشنایی با شیوه توسعه یک شبکه کارآمد ارتباطی که بتواند گذردهی بالا و تأخیر ارتباطی ناچیزی را تحت شرایط مختلف کاری تدارک ببیند

اهداف ویژه:

- آشنایی با کاربردهای مختلف شبکه های میان-ارتباطی
- آشنایی با معماری های مختلف شبکه های میان-ارتباطی
- آشنایی با معیارها و روش های ارزیابی کارایی شبکه های میان-ارتباطی

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- مقدمات و تعاریف شبکه های میان ارتباطی: معماری کامپیوترها، چندپردازنده ها، مشخصات و پارامترهای مهم
- بررسی انواع توپولوژی: توپولوژی های مرسوم و خواص آنها، توپولوژی های ترکیبی و پیچیده، خواص ترکیباتی توپولوژی ها
- مکانیزمهای سوئیچینگ (راهگزینی): سوئیچینگ مداری، سوئیچینگ بسته ای، سوئیچینگ خزشی و VCT، سوئیچینگ بستجی دیوانه، آشنایی با کانالهای مجازی، روش های سوئیچینگ ترکیبی، سوئیچینگ مداری پایپ لاین، سوئیچینگ پیشاهنگی
- مسائل بن بست، سرگردانی و گرسنگی در شبکه های میان ارتباطی: نظریه اجتناب از بن بست، شرایط بن بست
- الگوریتم های مسیریابی در شبکه های میان ارتباطی: الگوریتم های مسیریابی قطعی، تطبیقی جزئی، تطبیقی مسطح، مدل چرخش، الگوریتم های کاملاً تطبیقی، الگوریتم های مبتنی بر مخزن های بافر ساخت یافته، الگوریتم های مستخرج از الگوریتم های SAF
- مسیریابی تحمل پذیر اشکال در شبکه های میان ارتباطی: ارزیابی کارآیی، مسیریابی تحمل اشکال مبتنی بر نرم افزار، PCS، مونت-کارلو، رد-گردان
- ارتباطات جمعی و گروهی: ارتباطات یک-به-یک چندگانه، ارتباطات یک-به-چند، ارتباطات همه-به-یک، ارتباطات همه-به-همه و..
- ارزیابی کارآیی شبکه های میان ارتباطی: معیارهای کارآیی و نتایج نرمال شده، قالب شکل متعارف، قالب متعارف برتن (BNF)، مدل های بارکاری، انواع روش های پیشینی بار کاری، تکنیک های ارزیابی کارایی مانند شبیه سازی، مدل سازی و اندازه گیری و ...، ارزیابی ترافیک های مختلف

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۶۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

نرم افزارها و شبیه سازهای شبکه های میان ارتباطی مانند Xmlator و Booksim

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- M. Jahanshahi, F. Bistouni. "Crossbar-based interconnection networks." Series: Computer Communications and Networks 12 (2018): 164-173.

2. J. Duato, S. Yalamanchili, L. Ni, "Interconnection Networks: An Engineering Approach". Morgan Kaufmann, 2003.
3. W. Dally and B. P. Towels, "Principles and Practices of Interconnection Networks". Morgan Kaufmann, 2004.
4. B. Parhami, "Introduction to Parallel Processing: Algorithms and Architectures". Plenum Press, 2000.
5. D. Culler, J. Singh, A. Gupta, "Parallel computer architecture: A Hardware/Software Approach", Morgan Kaufmann, 1999.
6. John L Hennessy, David A. Patterson. Computer architecture: a quantitative approach". 6th Edition, Elsevier, 2017

عنوان درس به فارسی:		سیستم های روی تراشه	
عنوان درس به انگلیسی:		Systems on Chip	
دروس پیش نیاز:	پایه ☐	نظری ☒	نوع درس و واحد
دروس هم نیاز:	تخصصی ☐	عملی ☐	
تعداد واحد:	۳	اختیاری ☒	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۴۸	رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

.....

هدف کلی:

- آشنایی با اصول، چالش های و روش بهینه طراحی سیستم های روی تراشه در سطوح مختلف تجزید

اهداف ویژه:

- آشنایی با متدولوژی های طراحی الکترونیک سطح سیستم (ESL)
- آشنایی با اجزای یک سیستم روی تراشه و طراحی بر پایه IP
- آشنایی با هم طراحی سخت افزار/نرم افزار و کاوش فضای طراحی در سطح سیستم
- آشنایی با سنتز سطح بالا و ابزارهای مرتبط

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- مقدمات: مفاهیم اولیه، روشگان طراحی (متدولوژی)، زبان های طراحی
- زبان طراحی SystemC: مدل سازی پایه (ساختار، فرایندها، انواع داده، کانال های ارتباطی) و زمان-پیوسته AMS (TDF, LSF و ELN)
- مدل سازی سکوی اجرا: مدل سازی لایه های محاسبات و ارتباطات، مدل سازی سطح تراکنش TLM
- نمونه سازی مجازی (virtual prototyping) و برابری (Emulation)
- طراحی بر پایه IP: فرامدل ها و استاندارد IP-XACT
- سنتز سطح سیستم: مدل کلاسیک سنتز سطح سیستم بر پایه گراف، مسائل تخصیص، بستگی و زمان بندی، الگوریتم های ابتکاری مقید و نامقید، فرمول بندی بر پایه ILP، بهینه سازی با چند هدف و الگوریتم های تکاملی، کاوش فضای طراحی سیستم
- سنتز سطح بالا (HLS): مدل های برنامه ورودی و پردازنده هدف، مسائل تخصیص، بستگی و زمان بندی، الگوریتم های زمان بندی و تولید کد

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۴۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

بردهای FPGA-SoC شرکت های Intel یا AMD به همراه نرم افزار طراحی مرتبط، کتابخانه متن باز زبان های SystemC(-AMS)

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- M. J. Flynn, and W. Luk. "Computer System Design: System-on-Chip". John Wiley & Sons, 2011.
- D. J. Greaves, "Modern System-on-Chip Design on Arm", Arm Education Media, 2021
- D. D. Gajski, S. Abdi, Andreas Gerstlauer, and Gunar Schirner. "Embedded system design: modeling, synthesis and verification". Springer Science & Business Media, 2009.
- D. C. Black, J. Donovan, Bill Bunton, and Anna Keist. "SystemC: From the ground up". Vol. 71. Springer Science & Business Media, 2010.
- S. Ha, and J. Teich Takala, eds. "Handbook of Hardware/Software Codesign". Springer Science & Business Media, 2017.
- J. Teich, and C. Haubelt. "Digitale Hardware/Software-Systeme: Synthese und Optimierung". Springer-Verlag, 2007.

عنوان درس به فارسی:		تصدیق صحت سخت افزار	
عنوان درس به انگلیسی:		Hardware Verification	
نوع درس و واحد			
نظری ☒	پایه ☐		
عملی ☐	تخصصی ☐		
نظری-عملی ☐	اختیاری ☒	۳	تعداد واحد:
	رساله / پایان نامه ☐	۴۸	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با مبانی ریاضی، روش ها و ابزارهای تصدیق صحت به خصوص تصدیق صوری سخت افزار

اهداف ویژه:

- آشنایی با مبانی و روش های تصدیق صحت سخت افزار
- آشنایی با زبان های تصدیق سخت افزار (زبان e)
- آشنایی با روش های تصدیق برپایه ی شبیه سازی و روش های صوری تصدیق

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- مقدمات: آشنایی روند طراحی و تصدیق سخت افزار، مرور بر تکنیک های مختلف تصدیق سخت افزار، رابطه تست و تصدیق صحت
- توصیف سخت افزار: مدل سازی سیستم و BDD، مدل سازی با Predictive logic.
- روش های تصدیق سخت افزار: روش های برپایه ی شبیه سازی، روش های صوری.
- تصدیق سخت افزار با شبیه سازی: روش های مختلف شبیه سازی، ایجاد testbench و مکانیسم Assertion
- تصدیق صوری سخت افزار: بررسی شباهت (Equivalence checking)، توصیف ویژگی ها و منطق زمانی، بررسی مدل (Model checking) و تصدیق با اثبات قضیه (Theorem proving)
- ابزارهای تصدیق صوری: سیستم های تصدیق صوری (VIS، SMV، HOL، PVS، FormalCheck، Formality، Conformal، e زبان

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۵۰ درصد
- آزمون پایان نیم سال ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

- ابزارهای طراحی خودکار شامل ابزارهای شبیه سازی
- ابزارهای تصدیق رسمی سیستم های دیجیتال

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- W. K. Lam, "Hardware Design Verification: Simulation and Formal Method-Based Approaches", Prentice Hall, 2005.
- J. Bergeron, "Writing Testbenches: Functional Verification of HDL Models", 2nd edition, Springer, 2003.
- C. Baier and J.-P. Katoen, "Principles of Model Checking", MIT Press, 2008
- S. Palnitkar, "Design Verification with E", Prentice Hall, 2003.
- E. M. Clarke, Orna Grumberg, Daniel Kroening, Doron Peled, Helmut Veith, "Model Checking", 2nd ed, The MIT Press, 2018.

عنوان درس به فارسی:		محاسبات کوانتومی	
عنوان درس به انگلیسی:		Quantum Computing	
دروس پیش نیاز:		پایه ☐	نظری ☒
دروس هم نیاز:		تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۳	اختیاری ☒	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۴۸	رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- بررسی مدل محاسبات کوانتومی و روش های حل مسأله با این مدل

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با ریاضیات محاسبات کوانتومی
۲. آشنایی با ادوات و مدارهای محاسبات کوانتومی
۳. آشنایی با کاربردهای محاسبات کوانتومی به ویژه رمزنگاری

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مقدمات: آشنایی با مفاهیم پایه در محاسبات کوانتومی، کاربردهای محاسبات کوانتومی، آینده ی سامانه های کوانتومی و محدودیت های فعلی سامانه های کوانتومی.
۲. محاسبات برگشت پذیر: دروازه های برگشت پذیر، دروازه های CNOT، TOFOLI، FREDKIN، MKG و HNG.
۳. ریاضیات مکانیک کوانتومی: تعریف ریاضی-کوانتومی اطلاعات، اعداد مرکب، اعداد اول، تبدیل فوریه کوانتومی، ماتریس های پاولی، ضرب تنسورها، نماد دیراک، کت و براکت.
۴. مبانی محاسبات کوانتومی، فضای هیلبرت
۵. ادوات کوانتومی، کیوبیت، رجیسترهای کوانتومی
۶. مدارهای کوانتومی، روش های طراحی مدارهای کوانتومی
۷. طراحی خود کار مدارهای کوانتومی، مسأله داچ، مسأله داچ-جوزا، الگوریتم شور، سنتز مدارهای کوانتومی
۸. طراحی فیزیکی مدارهای کوانتومی.
۹. رمزنگاری کوانتومی: رمزنگاری RSA، الگوریتم های رمزنگاری کوانتومی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

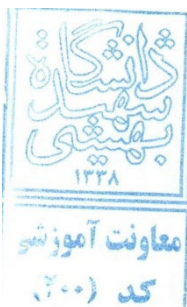
فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

- ابزارهای طراحی و شبیه سازی مدارهای کوانتومی

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. C. Bernhardt, "Quantum computing for everyone", MIT Press, 2019.
2. D. McMahon, "Quantum Computing Explained", John Willy Pub., 2008.
3. M. Nielsen and I. Chuang, "Quantum Computation and Quantum Information: 10th Anniversary Edition", Cambridge University Press, 2010.
4. N. David Mermin, "Quantum Computer Science: An Introduction", Cambridge University Press, 2007.
5. L. Gyongyosi, and Sandor Imre. "A survey on quantum computing technology." *Computer Science Review* 31:51-71. 2019

عنوان درس به فارسی:		حسابگرهای زیستی	
عنوان درس به انگلیسی:		Bio-inspired Computing	
نوع درس و واحد			
نظری ☒	پایه ☐		
عملی ☐	تخصصی ☐		
نظری-عملی ☐	اختیاری ☒		
	رساله / پایان نامه ☐		
		۳	تعداد واحد:
		۴۸	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- آشنایی با الگوریتم های الهام گرفته شده از طبیعت و پیاده سازی آن ها برای به کار گیری در کاربردهای عملی با تمرکز بر سیستم های دیجیتال

اهداف ویژه:

- آشنایی با اصول و مزایای توسعه الگوریتم های نوین با الهام گرفتن از پروسه ها و ساختارهای طبیعی
- مرور تاریخچه و روند کنونی الهام از طبیعت برای توسعه الگوریتم های کارا برای حل مسایل مختلف
- آشنایی با خصوصیات برجسته الگوریتم های الهام گرفته شده از طبیعت در حوزه پیاده سازی نرم و سخت افزاری

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- مقدمات: تاریخچه؛ اهمیت و مزایای الهام گرفتن از الگوهای طبیعی حل مساله، ذکر چند نمونه از شیوه عملکرد مغز و جوامع طبیعی برای حل مسائل، مزایا و معایب الگوریتم های الهام زیستی
- الگوریتم های تکاملی: بررسی اصول و خصوصیات تکامل طبیعی و مرور اصول پایه ای توسعه یک الگوریتم تکاملی مصنوعی، شیوه نمایش ژنوم ها، تولید نسل اولیه و نحوه جایگزینی در نسل های بعد، روال انتخاب ژنوم والدین و تولید ژنوم فرزندان با عملگرهای ژنتیکی، محاسبه میزان برازندگی ژنومها، و ابزارهای لازم برای مشاهده و کنترل روند تکامل در یک نسل و نسهای مختلف، انواع مختلف الگوریتم های تکاملی موجود، و نحوه پیاده سازی نرم افزاری و سخت افزاری یک الگوریتم تکاملی، به کار گیری الگوریتم های تکاملی برای حل مسایل در حوزه طراحی دیجیتال نظیر توسعه خود کار بلاک های محاسباتی جمع و ضرب، و برنامه ریزی خود کار سخت افزارهای قابل پیکره بندی نظیر FPGA ها و PLA ها برای توسعه سیستمها و کنترلرهای دیجیتال.
- اتوماتاهای سلولی: نحوه عملکرد و خصوصیات موجودات چند سلولی برای توسعه سیستم های اتوماتای سلولی مصنوعی، کاربرد در حوزه های مختلف مهندسی، سلول و فضای سلولی، همسایگی، وضعیت سلولها و قواعد تغییر وضعیت آنها، انواع اتومات های سلولی پایه یک بعدی و دو بعدی، شیوه پیاده سازی موازی سخت افزاری و نرم افزاری چند کاربرد مختلف نظیر بازی زندگی، حل مازهای دو بعدی، ساخت گیت های منطقی و عناصر تاخیر، شبیه ساز ترافیک. الگوریتم های ترکیبی اتوماتای سلولی-الگوریتم های تکاملی.
- شبکه های عصبی مصنوعی: بررسی ساختار؛ عملکرد؛ و یاد گیری بیولوژیکی در مغز برای توسعه، قاعده Hebb، ساختار نرون مصنوعی و توابع مختلف فعال سازی، معماریهای تک لایه و چند لایه مستقیم و بازگشتی، شیوه های کد گذاری، قاعده هب برای آموزش شبکه و به روز رسانی وزنها و قواعد مصنوعی الهام گرفته شده از آن، شیوه های آموزش بدون معلم و با معلم، الگوریتم کاهش گرادینان و شیوه آموزش پس انتشار خطا در شبکه های چند لایه با توابع فعالیت مختلف، نمونه هایی از سایر شبکه ها و روال های آموزش آنها: معرفی و نحوه تعیین وزنها در شبکه های Auto-associative و Hetero-associative نظیر شبکه های Hopfield و BAM، یاد گیری رقابتی در شبکه های SOM نظیر Kohonen، دشواریهای به کار گیری شبکه های عصبی نظیر تعدد پارامترها، زیاد بودن زمان آموزش و آزمایش، و Overfitting. روش های ترکیب شبکه های عصبی و الگوریتم های تکاملی به منظور رفع مشکلات شبکه های عصبی. پیاده سازی سخت افزاری و نرم افزاری شبکه های عصبی برای یک کاربرد نظیر تشخیص صورت.
- بررسی نمونه شیوه حل مساله در جوامع طبیعی نظیر حشرات و پرندگان به منظور توسعه روش های هوش جمعی، مفاهیم بازخورد مثبت و منفی، Stigmergy در فعالیتهای جمعی نظیر گله داری، دسته بندی، ساخت لانه، و جمع آوری مواد غذایی، و تقسیم کار.

۶. نمونه الگوریتم های هوش جمعی الهام گرفته شده: تخصیص وظایف دینامیک با PSO, Response threshold model, کلونی مورچه ها. مقایسه الگوریتم های هوش جمعی با الگوریتم های تکاملی. پیاده سازی الگوریتم های هوش جمعی بصورت موازی در سخت افزار و نرم افزار.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۵۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

نرم افزارهای شبیه سازی و سنتز زبانهای سخت افزاری

نرم افزارهای برنامه نویسی Cuda, OpenMP, MPI و

پکیج های متناسب با هر مبحث در Matlab, Python

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. D. Floreano, C. Mattiussi, "Bio-Inspired Artificial Intelligence: Theories, Methods, and Technologies", MIT Press, 2008
2. L. Pan, Z. Cui, J. Cai, L. Li, "Bio-Inspired Computing: Theories and Applications", Springer, 2021
3. S. Samarasinghe, "Neural Networks for Applied Sciences and Engineering", Taylor & Francis, 2006.
4. T. Baeck, D. B. Fogel, Z. Michalewicz, "Evolutionary Computation 1: Basic Algorithms and Operators, CRC Press", 2000.
5. K. K. Senthilkumar, Kunaraj Kumarasamy, Vaithiyathan Dhandapani. "Approximate multipliers using bio-inspired algorithm." Journal of Electrical Engineering & Technology 16, no. 1, 559-568. 2021
6. Recently published papers in different related research fields.

عنوان درس به فارسی: امنیت شبکه های کامپیوتری		عنوان درس به انگلیسی: Computer Network Security	
نوع درس و واحد	پایه ☐ نظری ☒	تخصصی ☒ عملی ☐	دروس پیش نیاز:
	اختیاری ☐ رساله / پایان نامه ☐		دروس هم نیاز:
		۳	تعداد واحد:
		۴۸	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- طراحی معماری امنیت شبکه های سازمانی و مراکز داده و شبکه های گسترده

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با مفاهیم پایه امنیت شبکه ها و بررسی نیازمندی های امنیتی در این شبکه ها
۲. آشنایی با نحوه تشخیص حملات شبکه و ابزارهای مورد استفاده در این زمینه.
۳. آشنایی با انواع روش ها و ابزارهای دفاع و تامین امنیت شبکه های کامپیوتری
۴. آشنایی با روش های تامین امنیت در شبکه های بی سیم
۵. انجام فعالیت های پژوهشی در حوزه امنیت شبکه

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مقدمه ای بر اصطلاحات امنیت شبکه و مرور نیازمندی های درس
۲. مفاهیم کاربردی رمزنگاری در حوزه شبکه و امنیت پروتکل های ارتباطی
۳. تهدیدات و حملات پروتکل های شبکه
۴. تکنیک های شناسایی تهدیدات شبکه و مقابله با آن ها
۵. معماری امنیت شبکه
۶. حملات منع سرویس
۷. بدافزارهای شبکه
۸. تکنیک های امنیتی برای شبکه ها و پروتکل های خاص نظیر بی سیم، VPN، VoIP و ...
۹. مباحث نو در امنیت شبکه به انتخاب مدرس

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

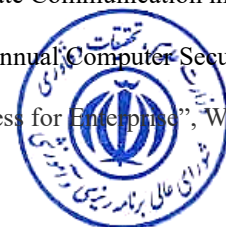
ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۴۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. Charles P. Pfleeger, Shari Lawrence Pfleeger, Lizzie Coles-Kemp, "Security in Computing", 6th Edition, Pearson, 2023.
2. William Stallings, "Network Security Essentials: Application and Standard", 6th edition, Prentice-Hall, 2016.
3. Charlie Kaufman, Radia Perlman, Mike Speciner, and Ray Perlner, "Network Security: Private Communication in a Public World," 3rd edition, Addison-Wesley Professional, 2022.
4. Steven Bellovin, "A look back at security problems in the TCP/IP protocol suite.", In 20th Annual Computer Security Applications Conference, pp. 229-249. IEEE, 2004.
5. Jennifer Minella, "Wireless Security Architecture: Designing and Maintaining Secure Wireless for Enterprise", Wiley, 2022.

عنوان درس به فارسی: امنیت و اعتماد سخت افزاری		عنوان درس به انگلیسی: Hardware Security and Trust	
نوع درس و واحد		نوع درس و واحد	
پایه ☐	نظری ☒	تخصصی ☐	عملی ☐
اختیاری ☒	نظری-عملی ☐	رساله / پایان نامه ☐	
		تعداد واحد: ۳	تعداد ساعات: ۴۸

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- آشنایی با ناامنی های مرتبط با لایه سخت افزار و روش های ارتقاء امنیت در این لایه

اهداف ویژه:

۱. امنیت پیاده سازی الگوریتم های رمزنگاری
۲. انواع حملات کانال جانبی، درج تروجان
۳. روش های بهبود امنیت سخت افزار

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مقدمات، معرفی امنیت سخت افزار، مرور الگوریتم های رمزنگاری و پیاده سازی آنها
۲. حملات کانال جانبی
۳. مهندسی معکوس سخت افزار
۴. تروجان های سخت افزاری
۵. حملات به FPGAها
۶. ارتقاء امنیت سخت افزار در برابر حملات کانال جانبی، مهندسی معکوس و درج تروجان
۷. استفاده از PUF برای ارتقاء امنیت سخت افزار
۸. سامانه های امنیت سخت افزاری

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۵۰ درصد
پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

- ابزارهای طراحی سخت افزار (FPGA, ASIC)
- ابزار تحلیل آماری (MATLAB)

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. D. Mukhopadhyay and R. Subhra Chakraborty, "Hardware security design, threats, and safeguards", Taylor & Francis, 2014.
2. M. Tehranipoor, H. Salmani, and X. Zhang, "Integrated Circuit Authentication Hardware Trojans and Counterfeit Detection, Springer", 2014.
3. M. Tehranipoor and C. Wang, "Introduction to Hardware Security and Trust", Springer, 2012.
4. C. Paar and J. Pelzl, Understanding Cryptography, Springer, 2010.
5. J. van Woudenberg, C. O'Flynn, "The Hardware Hacking Handbook. Breaking Embedded Security with Hardware Attacks", No Starch Press, 2022.
6. M. Tehranipoor, S. Bhunia, "Hardware Security: A Hands-on Learning Approach", Morgan Kaufmann, 2019.

عنوان درس به فارسی:		مدل سازی و ارزیابی سیستم های کامپیوتری	
عنوان درس به انگلیسی:		Performance modelling and evaluation of computer systems	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	-	دروس پیش نیاز:
تخصصی ☐	عملی ☐	-	دروس هم نیاز:
اختیاری ☒	نظری-عملی ☐	۳	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۴۸	تعداد ساعت:

هدف کلی:

- معرفی مفاهیم و روش های مطرح به کار گرفته شده در ارزیابی کارایی و اتکا پذیری (performance and dependability evaluation) سیستم های کامپیوتری

اهداف ویژه:

۱. معرفی مفاهیم رویکردهای مدلسازی با زنجیره مارکوف
۲. معرفی مفاهیم و روش های مدلسازی صف
۳. معرفی شبکه های پتری، انواع آنها و نحوه مدلسازی

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مفاهیم اولیه مدلسازی و شبیه سازی
۲. قوانین عملیاتی
۳. روش ها و مدل های تحلیل تصادفی
۴. مبانی و مفاهیم مدل های صف
۵. مدل سازی کارایی مبتنی بر شبکه های پتری
۶. بسط های شبکه پتری

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: بکارگیری مثال های کاربردی، آموزش عملی مدلسازی محیط ها با روش های مختلف، ارائه تمرین های تحلیلی در این حوزه، انجام پروژه های عملی مدلسازی و ارزیابی کارایی با استفاده از ابزارهای نرم افزاری

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

آزمون میان ترم	۳۰ درصد
آزمون پایان ترم	۵۰ درصد
تکالیف و پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. J. F. Shortle, James M. Thompson, Donald Gross, "Fundamentals of Queueing Theory", 5th Edition, Wiley, 2018
2. M. Harchol-Batler. "Performance Modeling and Design of Computer Systems". Cambridge University Press, 2013.
3. K. Kant. "Introduction to Computer System Performance Evaluation". McGraw-Hill, 1992.
4. E.D. Lazowska, J. Zahorjan, G.S. Graham, and K.S. Sevcik. "Quantitative System Performance". Prentice-Hall, 1984.
5. J. Banks, J.S. Carson, B.L. Nelson, and D.M. Nicol. "Discrete-Event Simulation". 4th edition, Prentice-Hall, 2004.

6. G. Bolch, S. Greiner, H. de Meer, and K. Trivedi. "Queueing Networks and Markov Chains". 2nd edition, Wiley, 2006.
7. D.W. Stroock. "An Introduction to Markov Processes". Springer-Verlag, 2005.
8. William J. Stewart, Probability, "Markov Chains, and Simulation: The mathematical basis of performance modelling", Princeton university press, 2009

عنوان درس به فارسی:		پردازش سیگنال های رقمی	
عنوان درس به انگلیسی:		Digital Signal Processing	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒		دروس پیش نیاز:
تخصصی ☐	عملی ☐		دروس هم نیاز:
اختیاری ☒	نظری-عملی ☐	۳	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۴۸	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- آشنایی با اصول و تکنیک های پایه ریاضی و الگوریتمی برای پردازش، مدل سازی، تحلیل و تبدیل سیگنال های زمان گسسته

اهداف ویژه:

- آشنایی با روش های دریافت و نمایش سیگنال های زمان گسسته و یا دیجیتال
- کسب مهارت در تحلیل سیستم های زمان گسسته در حوزه های زمان، فرکانس و مختلط
- آشنایی با تحلیل و طراحی فیلترهای مختلف

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- مقدمه، نمایش و تحلیل سیگنال ها و سیستم های مبتنی بر معادلات تفاضلی با ضرایب ثابت خطی (LCCDE)
- تبدیل فوریه گسسته در زمان (DTFT) و خواص آن - تبدیل Z و خواص آن
- نمونه برداری سیگنال های زمان پیوسته، تداخل فرکانسی و بازسازی سیگنال های باند محدود
- پردازش دیجیتال سیگنال های آنالوگ و بررسی عملکرد بلوکهای A2D و D2A - تغییر نرخ نمونه برداری و پردازش های چندنرخ
- مشخصه های پاسخ فرکانسی و تابع سیستم برای سیستم های LTI، تاخیر گروهی
- تابع سیستم کسری و سیستم های همه گذر و کمینه فاز - سیستم های خطی با فاز تعمیم یافته خطی
- روش های طراحی فیلترهای IIR (بر اساس فیلترهای زمان پیوسته) و فیلترهای FIR (بوسیله پنجره گذاری)
- تبدیل فوریه گسسته (DFT) و خواص آن، تبدیل کسینوسی گسسته (DCT) و انواع کانولوشن
- جنبه های محاسباتی DFT و معرفی FFT، پیاده سازی DFT بر اساس روش های کانولوشنی (تبدیل chirp)
- تبدیل هیلبرت، تبدیل کپستروم، تبدیل فوریه زمان کوتاه (STFT) و تبدیل موجک

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۶۵ درصد
آزمون پایان نیم سال	۳۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

محیط برنامه نویسی MATLAB و یا پایتون.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- A.V. Oppenheim, R.W. Schaffer, "Discrete-Time Signal Processing", 3rd Edition. NJ: Prentice-Hall, 2010.
- L. Tan, J. Jiang, "Digital signal processing: fundamentals and applications", 3rd Edition., Academic Press, 2018.
- S. Mallat, "A wavelet tour of signal processing". Elsevier. 1999
- K. Kim, "Conceptual Digital Signal Processing with MATLAB". Springer Nature. 2020
- E. S. Gopi, "Digital speech processing using MATLAB". New Delhi: Springer India, 2014.

عنوان درس به فارسی:		شبکه های پیچیده پویا	
عنوان درس به انگلیسی:		Complex Dynamical Networks	
دروس پیش نیاز:	-	نوع درس و واحد	
دروس هم نیاز:	-	پایه ☐	نظری ☒
تعداد واحد:	۳	تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد ساعت:	۴۸	اختیاری ☒	نظری-عملی ☐
		رساله / پایان نامه ☐	

هدف کلی:

- آشنایی با ویژگی های ساختاری، ویژگی های پویا، فرایندها و الگوهای شبکه های پیچیده

اهداف ویژه:

۱. روش های اندازه گیری و تحلیل در علم شبکه و کاربردهای آنها
۲. مدل سازی شبکه پیچیده و کاربردهای آنها
۳. آشنایی با روش های کشف انجمن، جستجو، تحلیل مقاومت و تحلیل انتشار شبکه های پیچیده و کاربردهای آنها

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مفاهیم اولیه گراف ها و شبکه های پیچیده
۲. شاخص های اندازه گیری در شبکه های پیچیده
۳. شاخص های مرکزیت
۴. مدل سازی شبکه و مدل های مولد
۵. کشف انجمن
۶. جستجو در شبکه
۷. مقاومت شبکه
۸. انتشار در شبکه
۹. تأثیر گذاری در شبکه
۱۰. شبیه سازی شبکه های پیچیده
۱۱. شبکه کاوی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: (۱) تعریف تمرینهای عملی و کامپیوتری مرتبط با مباحث درس (۲) توجه به

کاربردهای علم شبکه در حوزه های مختلف و متنوع غیر از علوم کامپیوتر

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

آزمون میان ترم: ۲۵ درصد، آزمون پایان ترم: ۴۵ درصد، تمرین های مستمر: ۱۵ درصد، پروژه عملی: ۱۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. M. Newman. "Networks". Oxford university press, 2018.
2. D. Easley, J. Kleinberg. "Networks, crowds, and markets." Cambridge Books 2012.
3. F. Menczer, Santo Fortunato, Clayton A. Davis. "A first course in network science." Cambridge University Press, 2020.
4. A.-L. Barabási. "Network Science". Cambridge University Press, 2016.

عنوان درس به فارسی:		مهندسی رمزنگاری	
عنوان درس به انگلیسی:		Cryptographic Engineering	
نظری	☐ پایه		
عملی	☐ تخصصی		
نظری-عملی	☒ اختیاری	۳	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه	☐	۴۸	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با الگوریتم ها و عملیات رمزنگاری
- توانایی دانشجویان در پیاده سازی عملیات رمزنگاری در بسترهای محاسباتی

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با روش های ارزیابی کارایی و بهینه سازی پیاده سازی الگوریتم های رمزنگاری
۲. توانایی دانشجویان در پیاده سازی مقاوم در برابر حملات کانال جانبی الگوریتم های رمزنگاری
۳. بهبود توانایی تحقیق و تفکر چالشی دانشجویان

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مقدمات ریاضیاتی
۲. ضرب در میدان دودویی تعمیم یافته
۳. ضرب در میدان اول
۴. توان رسانی پیمانه ای
۵. معکوس و تقسیم پیمانه ای
۶. پیاده سازی رمزنگاری AES
۷. پیاده سازی رمزنگاری خم بیضوی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۱۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۷۰ درصد
پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

- ابزار محاسبات ریاضی مثل SAGE
- ابزار پیاده سازی سخت افزار با FPGA (مثل Xilinx ISE) و ASIC (مثل Design Compiler) جهت استخراج پارامترهای طراحی

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. C. Kaya Koc (Editor-in-Chief). "Journal of Cryptographic Engineering." Springer, Volume 12, Issue 2, 2022.
2. C. Kaya Koc. "Cryptographic Engineering." Springer, 2011.
3. C. Paar, and J. Pelzl. "Understanding cryptography: a textbook for students and practitioners", Springer Science & Business Media, 2011.
4. S. Bayat-Sarmadi and H. Mosanayi, "Cryptographic Engineering", Sharif publication, under review.
5. D. Hankerson, A. J. Menezes, and S. Vanstone. "Guide to elliptic curve cryptography", Springer Science & Business Media, 2006.

عنوان درس به فارسی:		سیستم های عامل پیشرفته	
عنوان درس به انگلیسی:		Advanced Operating systems	
دروس پیش نیاز:	پایه ☐	نظری ☒	نوع درس و واحد
دروس هم نیاز:	تخصصی ☐	عملی ☐	
تعداد واحد:	۳	اختیاری ☒	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۴۸	رساله / پایان نامه ☐	

هدف کلی:

- هدف این درس آشنایی دانشجویان با مفاهیم پیشرفته در سیستم های عامل مجتمع و توزیع شده است.

اهداف ویژه:

۱. بررسی و شناخت مفاهیم مربوط به مجازی سازی، ابر و امنیت در سیستم های عامل
۲. آشنایی با سیستم های توزیع شده و مفاهیم آنها
۳. انطباق و مقایسه مفاهیم مطرح در سیستم های عامل مجتمع و توزیع شده
۴. ایجاد انگیزه در دانشجویان برای استفاده کاربردی از مباحث درس

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مقدمه، مرور و بررسی مفهوم سیستم عامل و بحث های اصلی مطرح شده در سیستم های عامل مانند مدیریت حافظه، زمان بندی، فرآیندها و نخها، همگام سازی فرآیندها، بن بست و انحصار متقابل، مدیریت فایل
۲. بررسی مفاهیم مجازی سازی: مجازی سازی حافظه و I/O، ماشین های مجازی بر روی پردازشگرهای چند هسته ای
۳. مفهوم ابر، ابر به عنوان یک سرویس، مهاجرت ماشین های مجازی، مفهوم check pointing
۴. امنیت سیستم عامل، مبانی رمزنگاری، کنترل سطح دسترسی، تایید هویت، حملات درونی و موارد مرتبط
۵. تعریف سیستم های توزیع شده از دیدگاه های مختلف مانند میان افزار، مفاهیم نرم افزاری و سخت افزاری در سیستم های توزیع شده، مدل کارگزار/ مشتری
۶. ارتباطات در سیستم های توزیع شده مانند RPC, ROI, RMI و یا ارتباطات مبتنی بر پیغام و ارتباطات مبتنی بر جویبار
۷. فرآیندها و نخها در سیستم توزیع شده، مشتری و خدمتگزار در سیستم های توزیع شده، مهاجرت کدها و ماموران نرم افزاری (software Agent)
۸. نام گذاری در سیستم های توزیع شده و موجودیت نامها، یافتن موجودیت های سیار و حذف موجودیت های بدون ارجاع
۹. همگام سازی در سیستم های توزیع شده، دو به دو ناسازگاری، الگوریتم های انتخابی، قفل های منطقی
۱۰. بررسی اجمالی سیستم های توزیع شده شی گرا و سیستم های فایل توزیع شده

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تدریس به صورت تعاملی است و پیشنهاد می شود مدرس علاوه بر موارد ذکر شده از تجربیات و دستاوردهای پژوهشی خود نیز در درس مطالبی ارائه کند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال: ۶۰ درصد، آزمون پایان نیم سال: ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. A. Tanenbaum, et.al., "Distributed systems: principles and paradigms, 2nd edition, 2016
2. A. Tanenbaum, et.al., "Modern Operating systems, 4th edition, 2014.
3. M. van Steen, Andrew Tanenbaum, "Distributed systems", 4th edition, 2023.

عنوان درس به فارسی:		شتاب‌دهنده‌های سخت‌افزاری	
عنوان درس به انگلیسی:		Hardware Accelerators	
دروس پیش‌نیاز:	پایه ☐	نظری ☒	نوع درس و واحد
دروس هم‌نیاز:	تخصصی ☐	عملی ☐	
تعداد واحد:	۳	اختباری ☒	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۴۸	رساله / پایان‌نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- آشنایی با معماری پردازنده‌ها و شتاب‌دهنده‌های سخت‌افزاری در حوزه‌ها محاسباتی نوین نظیر الگوریتم‌های هوش مصنوعی

اهداف ویژه:

- آشنایی با بسترها و روش‌های مناسب سخت‌افزاری برای انجام محاسبات در شبکه‌های عصبی عمیق
- آشنایی با نکات مهم در طراحی ریزمعماری و همچنین لحاظ دقت محاسبات، توازی و بهینه کردن مساحت و توان مصرفی در طراحی سخت‌افزار
- طراحی و تحقق سخت‌افزارهای خاص برای کاربردهای یادگیری ماشین و از جمله پیاده‌سازی روی FPGA

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- مقدمات یادگیری عمیق و الزامات پیاده‌سازی سخت‌افزاری: روش‌های متداول یادگیری ماشین، شبکه‌های عصبی و عصبی عمیق، شبکه‌های مستقیم، شبکه‌های پیچشی و شبکه‌های بازگشتی، الزامات پیاده‌سازی سخت‌افزاری و گلوگاه‌ها
- جریان داده (Dataflow) در سخت‌افزار: استفاده مجدد از داده (Data Reuse)، رده بندی‌های جریان داده، تحلیل جریان داده، مفاهیم تثبیت و زنها، تثبیت ورودی و تثبیت خروجی
- شتاب‌دهنده‌های سخت‌افزاری شبکه‌های عصبی: GPGPU، شتابگرهای Spatial، آرایه‌های Systolic، FPGA، شبکه‌های روی تراشه
- تکنیک‌ها و نکات مهم در طراحی سخت‌افزارهای عصبی: تعیین دقت بیتی، هرس کردن، خلوت بودن (Sparsity)، حجم میان‌برها و تعداد دسترسی آنها، توان و انرژی مصرفی
- روش‌های قدم به قدم طراحی سخت‌افزار برای شبکه‌های عصبی عمیق: MLPerf، DAWNbench
- آزمون، تحلیل و ارزیابی طراحی‌های انجام شده (Benchmarking)
- تکنولوژی‌های جدید و پیش‌بینی روند آینده: ReRAM، شتابگرهای آنالوگ، یادگیری با نظارت، تقویتی و ... در سخت‌افزار

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های و تمرینات در طول نیم‌سال	۲۰ درصد	آزمون پایان نیم‌سال	۳۵ درصد
آزمون میان نیم‌سال یا آرایه‌های جایگزین	۳۰ درصد	پروژه‌ی پایانی	۱۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزارهای Timeloop، MAESTRO، Anaconda Platform، Xilinx Vivado Design Suite، Modelsim

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- V. Sze, Y.-H. Chen, T.-J. Yang, J. S. Emer, "Efficient Processing of Deep Neural Networks," Springer, Book, 2020.
- S.o Kim, G. Deka, "Hardware Accelerator Systems for Artificial Intelligence and Machine Learning," Elsevier, Edited Book, 2021.
- H. Huang, H. Yu, "Compact and Fast Machine Learning Accelerator for IoT Devices," Springer, 2019.
- C. Kachris, B. Falsafi, Dimitrios Soudris, "Hardware Accelerators in Data Centers," Springer, 2018.

عنوان درس به فارسی:		معماری پردازنده های اختصاصی سیگنال دیجیتال	
عنوان درس به انگلیسی:		Architecture of Custom Digital Signal Processors	
نوع درس و واحد			
نظری ☒	پایه ☐		دروس پیش نیاز:
عملی ☐	تخصصی ☐		دروس هم نیاز:
نظری-عملی ☐	اختیاری ☒	۳	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۴۸	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- آشنایی با مراحل مختلف طراحی معماری اختصاصی یک سیستم پردازش سیگنال دیجیتال با در نظر گرفتن ملاحظات فراکارکردی

اهداف ویژه:

۱. استخراج گراف های مناسب زمان بندی و فهرست بندی عملیات در سیستم
۲. طراحی سیستم با حداقل مصرف یا حداکثر سرعت، بهینه سازی عرض بیت های داخلی، ورودی و خروجی یک سیستم محاسباتی
۳. در نظر گرفتن ملاحظات نظیر نوآوری کوانتیزه، هزینه، مساحت، توان، اتکاپذیری و کارآیی در طراحی یک سیستم پردازش دیجیتال
۴. انتخاب کتابخانه و معماری مناسب برای تحقق یک سیستم پردازش سیگنال دیجیتال

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مقدمه: تعاریف، شیوه های نمایش و الگوریتم های متداول در سیستم های پردازش سیگنال دیجیتال
۲. نحوه طراحی فیلترهای دیجیتال بازگشتی و غیر بازگشتی و معماری های موجود برای تحقق آنها
۳. مفاهیم اولیه و نحوه توسعه الگوریتم های مختلف تبدیل فوری سریع و معماری های متداول برای تحقق آنها
۴. ریاضیات با دقت محدود: مرور و معرفی شیوه های مختلف نمایش اعداد و تحقق سخت افزاری واحدهای حسابی، مرور اهمیت و اثرات مختلف طول کلمه محدود در سیستم های محاسباتی دیجیتال، سرریز و کوانتیزه کردن و روش های مدیریت آنها، روش های محاسبه نویز کوانتیزاسیون در سیستم های محاسباتی دیجیتال نظیر فیلترها و تبدیل فوری سریع به روش های تحلیلی و شبیه سازی، نرم های مختلف برای مقیاس کردن سیگنال ها، پایداری سیستم هنگام پیاده سازی با دقت محدود، بهینه سازی طول کلمه در سیستم های محاسباتی دیجیتال
۵. ملاحظات طراحی و بهینه سازی فیلترهای دیجیتال و تبدیل فوری سریع در محیط Matlab و Simulink
۶. توسعه مدل فیلترهای دیجیتال و تبدیل فوری سریع با دقت محدود برای پیاده سازی به شیوه نرم افزاری و سخت افزاری
۷. توسعه مدل با زبان های سخت افزاری و شبیه سازی و آزمون خودکار مدل
۸. استخراج گراف های جریان داده، تقدم، و گراف محاسباتی با تاخیر به منظور آماده سازی سیستم دیجیتال برای تحقق
۹. تکنیک های افزایش، تخصیص منابع و زمان بندی با ملاحظات مساحت-سرعت-مصرف توان، با در نظر گرفتن تعداد منابع
۱۰. سنتز معماری های پردازشی به همراه مثال های نمونه
۱۱. مرور معماری های پردازنده های دیجیتال و ملاحظات برنامه نویسی در حالت های صحیح، ممیز ثابت و ممیز شناور
۱۲. مطالعه موردی و بررسی سیستم های مخابراتی دیجیتال پرسرعت باسیم و بیسیم، سیستم های پردازش تصویر و صوت

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های و تمرینات در طول نیم سال	۳۰ درصد	آزمون پایان نیم سال	۳۰ درصد
آزمون میان نیم سال	۲۰ درصد	پروژه ی پایانی	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزارهای شبیه سازی و سنتز مدارهای دیجیتال، MATLAB

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. D. Markovic and R. W. Brodersen, "DSP Architecture Design Essentials", Springer, 2012.
2. L. Wanhammar, "DSP Integrated Circuits", Academic Press, 1999
3. A. V. Oppenheim, R.W. Shafer, "Discrete-Time Signal Processing", Prentice Hall, 2009.
4. U. Meyer-Bese, "Digital Signal Processing with Field Programmable Gate Arrays", 3rd Edition, Springer-Verlag, 2007.
5. George A. Constantinides, "Synthesis and Optimization of DSP Algorithms", Kluwer, 2004.
6. G. A. Constrandinides, P. Y. K. Chueng and W. Luk, "Syntehsis and Optimization of DSP Algorithms", Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 2004.
7. B. Parhami, "Computer Arithmetic: Algorithms and Hardware Designs", Oxford University Press, 2nd Edition, 2010.
8. K. K. Parhi, "VLSI Digital Signal Processing Systems: Design and Implementation", Wiley, 1999.
9. L. Gerlach, Guillermo Paya-Vaya, and Holger Blume. "A survey on application specific processor architectures for digital hearing aids." Journal of Signal Processing Systems, 1-16., 2021

عنوان درس به فارسی:		یادگیری ماشین مقدماتی	
عنوان درس به انگلیسی:		Introduction to Machine Learning	
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐	نظری ☒
دروس هم نیاز:	-	تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۳	اختیاری ☒	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۴۸	رساله / پایان نامه ☐	

الف) هدف کلی:

- آشنایی مقدماتی با اصول، مفاهیم، کاربردها و تعاریف اساسی یادگیری ماشین

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با اهمیت داده ها و چالش های پیرامون جمع آوری داده های مناسب
۲. روش های مطرح در یادگیری ماشین، آشنایی با شبکه های عصبی مصنوعی و یادگیری عمیق و کاربردهای آن
۳. زبان برنامه سازی پایتون و نحوه ی استفاده از آن در انجام پروژه های مرتبط

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. تاریخچه هوش مصنوعی، معرفی عامل های هوشمند، بحث در ارتباط با عامل های یادگیرنده
۲. مقدمه ای بر یادگیری ماشین، مرور مفاهیم ریاضی مورد نیاز، ارائه ی مثال هایی از کاربردهای یادگیری ماشین
۳. معرفی چالش های عملیاتی یادگیری ماشین، تعریف داده، ویژگی و فضای ویژگی، نحوه ی جمع آوری داده ها
۴. نحوه ی آماده سازی و اصلاح داده ها شامل حذف همبستگی داده ها، تمیز کردن داده ها، حذف داده های پرت، روش های غلبه بر داده های گم شده و مهندسی ویژگی ها
۵. معرفی مفهوم رگرسیون و انواع آن، روش های کاهش ابعاد داده ها، معرفی انواع روش های یادگیری
۶. معرفی یادگیری با نظارت و چند الگوریتم شاخص در این حوزه با ذکر مثال
۷. معرفی یادگیری بدون نظارت و چند الگوریتم شاخص در این حوزه با ذکر مثال
۸. معرفی یادگیری تقویتی و شناخت روش های شاخص در این حوزه با ذکر مثال
۹. آشنایی با روش های ارزیابی و انتخاب بهترین الگوریتم های یادگیری ماشین
۱۰. مقدمه ای بر شبکه های عصبی و شناخت انواع آن
۱۱. آشنایی با مفهوم پس انتشار و یادگیری در شبکه های عصبی
۱۲. مقدمه ای بر یادگیری عمیق، معرفی برتری ها و انواع روش های یادگیری عمیق
۱۳. شناخت زبان برنامه سازی پایتون، آشنایی با انواع IDE های آنلاین و آفلاین، تمرین برنامه نویسی با پایتون
۱۴. معرفی کتابخانه های مورد نیاز برای انجام پروژه های عملیاتی یادگیری ماشین با پایتون

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: -

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

آزمون میان ترم: ۲۵ درصد، آزمون پایان ترم: ۴۵ درصد، تمرین های مستمر: ۱۵ درصد، پروژه عملی: ۱۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. T. M. Mitchell. "Machine learning". Vol. 1. No. 9. New York: McGraw-hill, 1997.
2. R. Stuart, & Peter, N. "Artificial intelligence-a modern approach" 3rd ed. 2016
3. P. Joshi, "Artificial intelligence with python". Packt Publishing Ltd, 2017

